

neeb– Europees Centrum voor Digitale Rechten
Goldschlagstraße 172/4/3/2
1140 Wenen
OOSTENRIJK

Aan:
Gegevensbeschermingsautoriteit
Drukpersstraat 35
1000 Brussel
België

Wenen, 6 juni 2024

noyb zaaknummer: **C081-07**

Klager: [REDACTED]
[REDACTED] België

Gebruikersnaam Facebook en
Instagram

Facebook: [REDACTED]
Instagram: [REDACTED]

Beklaagde:

Meta Platforms Ireland Limited
Merrion Road, Dublin 4, D04 X2K5, Dublin, Ierland

Ten aanzien van:

Het gebruik van persoonsgegevens voor niet nader gedefinieerde vormen van "artificial intelligencetechnologie" en de daaruit voortvloeiende schending van artikel 5(1)(2), artikel 6(1) artikel 9(1), artikel 12(1)(2), artikel 13(1)(2), artikel 17(1)(c), artikel 18(1)(d), artikel 19, artikel 21(1) en artikel 25 AVG

KLACHT

OVERZICHT

Gezien de korte tijd die is verstreken sinds Meta haar wijzigingen heeft geïntroduceerd om onomkeerbaar de volledige gegevenssets van meer dan 400 miljoen betrokkenen uit de EU/EER op te nemen voor niet nader gedefinieerde "artificial intelligence"-technologieën, zonder enige indicatie over de doelstelling van dergelijke systemen, zien wij de dringende noodzaak om deze klacht in te dienen.

Meta lijkt ten minste de artikelen 5(1) en (2), 6(1) 6(4), 9(1), 12, 13, 17(1)(c), 18, 19, 21(1) en 25 van de AVG te schenden. In essentie berust deze klacht op de volgende elementen:

- *Ten eerste* heeft Meta **geen gerechtvaardigd belang** onder artikel 6(1)(f) AVG dat zwaarder weegt dan het belang van klager (en betrokkene) en ook geen andere rechtsgrond om zulke grote hoeveelheden persoonsgegevens te verwerken voor totaal ongedefinieerde doeleinden.
- *Ten tweede* probeert Meta feitelijk permissie te krijgen om persoonsgegevens te verwerken voor **ongedefinieerde, veelomvattende technische middelen** ("artificial intelligence technologie") **zonder ooit het doeleinde van de verwerking te specificeren** op grond van artikel 5(1)(b) AVG.
- *Ten derde* heeft Meta alle stappen ondernomen om **betrokkenen ervan te weerhouden hun keuzevrijheid uit te oefenen** door te doen alsof betrokkenen enkel het recht zouden hebben om bezwaar te maken ("*opt-out*") in plaats van zich te baseren op toestemming ("*opt-in*") en door **extensieve dark patterns** in te zetten om gebruikers ervan te weerhouden bezwaar te maken op grond van artikel 21 AVG.
- *Ten vierde* **slaagt Meta er niet in om de noodzakelijke "beknopte, transparante, begrijpelijke en gemakkelijk toegankelijke" informatie te verstrekken, "in duidelijke en eenvoudige taal"**.
- *Ten vijfde* zegt Meta zelf dat zij **niet goed in staat is onderscheid te maken** tussen (i.) betrokkenen waarvoor een rechtsgrond bestaat om hun persoonsgegevens te verwerken en betrokkenen waarvoor een dergelijke rechtsgrond voor de verwerking van persoonsgegevens niet bestaat; en (ii.) tussen persoonsgegevens die onder artikel 9 AVG vallen en persoonsgegevens die hier niet onder vallen.
- *Ten zesde* Meta zegt zelf dat **de verwerking van persoonsgegevens onomkeerbaar is** en niet kan voldoen aan het "recht om vergeten te worden" zodra persoonsgegevens van de klager worden opgenomen in (de niet nader gespecificeerde) "artificial intelligence technologie".

Als gevolg hiervan, en gegeven het feit dat Meta zelf beweert dat de verwerking van de persoonsgegevens van klager **na 26 juni 2024 niet ongedaan gemaakt kan worden**, verzoeken wij (zie hoofdstuk 3 hieronder) dat uw autoriteit (onder andere) de volgende dringende acties onderneemt:

- *Ten eerste* een spoed maatregel uitvaardigen op grond van artikel 66 AVG om de immanente verwerking van de persoonsgegevens van de klager – en van de 300 miljoen inwoners van de EU/EER zonder toestemming van deze betrokkenen – te voorkomen.
- *Ten tweede* **de zaak volledig te onderzoeken** op grond van artikel 58(1) AVG.
- *Ten derde* **de verwerking van persoonsgegevens voor ongedefinieerde “artificial intelligence technologie” te verbieden** voor zover hiervoor de opt-in-toestemming van de klager – en ook van andere betrokkenen – ontbreekt.

INHOUDSOPGAVE

1. FEITEN VAN DE ZAAK	6
1.1. Vermoedelijke overeenstemming met de Irish Data Protection Commission.....	6
1.2. Meta's wijzigingen per 26 juni 2024	7
1.2.1. Wijzigingen in het privacybeleid	7
1.2.2. Gebruik voor ongedefinieerde “kunstmatige intelligentietechnologie”.....	8
1.3. Omvang van de verwerking	8
1.3.1. Geen beperking op basis van het type persoonsgegevens.....	9
1.3.2. Geen beperking voor “specifieke doeleinden” zoals vereist door artikel 5	9
1.3.3. Geen tijdslimiet, waardoor gebruik van zeer oude persoonsgegevens mogelijk is	10
1.3.4. Geen anonimisering of pseudonimisering van persoonsgegevens	10
1.3.5. Doorsturen van persoonsgegevens naar welke “derden” dan ook	11
1.3.6. Samenvatting: Geen beperking van de verwerkingsactiviteiten.....	11
1.4. Voorzienbare technische problemen bij de implementatie van Meta.....	12
1.4.1. Gebrek aan scheiding tussen betrokkenen die het ermee eens zijn en/of bezwaar maken	12
1.4.2. Gebrek aan scheiding tussen persoonsgegevens op grond van artikel 6 en 9	12
1.4.3. Gebrek aan scheiding tussen persoonsgegevens uit de EU/EER en andere gegevens	13
1.5. Persoonsgegevens kunnen niet “vergeten” worden door een AI-systeem.....	14
1.6. Informatie aan de klager via e-mail.....	14
1.6.1. Misleidende onderwerpregel zonder verwijzing naar AI of het recht om bezwaar te maken (oproep tot actie)	15
1.6.2. Geen “oproep tot actie” in de e-mail – in tegenstelling tot andere meta-e-mails..	15
1.6.3. De e-mail-links van Meta zijn bedoeld om de toegang tot informatie en het recht om bezwaar te maken te blokkeren.....	17
1.6.4. Vereiste om terug te gaan en opnieuw op de link in de e-mail te klikken.....	20
1.7. Misleidend onlineformulier om het recht van bezwaar uit te oefenen.....	20
1.7.1. Verplichting om geheel irrelevante persoonsgegevens te verstrekken.....	20
1.7.2. Geveinsd “beoordelingsproces”	21
1.7.3. Overzicht van opt-out proces als conversietrechter via e-mail.....	22
1.7.4. Eenvoudig alternatief om bezwaar te maken op een gebruiksvriendelijke manier.....	22
1.8. Verborgen en schandelijke tweede bezwaar tegen het gebruik van gegevens van derden.....	23
2. OVERTREDINGEN VAN DE AVG	24
2.1. Het ontbreken van een rechtsgrond ex artikel 6(1) AVG.....	24
2.2. De bestaande jurisprudentie in C-252/21 <i>Bundeskartellamt</i> is glashelder	24
2.3. Ontbreken van een “gerechtvaardigd belang” op grond van artikel 6(1)(f) AVG (Stap 1)	25
2.3.1. Meta vertrouwt op “technische middelen” – niet op een “gerechtvaardigd belang”	25
2.3.2. “Gerechtvaardigde belangen” die door de AVG worden erkend, zijn doorgaans defensief.....	26
2.3.3. Geld verdienen op zichzelf is geen “gerechtvaardigd belang”	26
2.3.4. Louter gegevens-extractie is op zichzelf geen “gerechtvaardigd belang”	27
2.3.5. Schending van de artikelen 5, 12, 13, 17(1)(c), 18, 19, 21(1) en 25 AVG.....	27
2.3.6. Opneming van “gevoelige gegevens” onder artikel 9 AVG.....	27
2.3.7. Gebrek aan scheiding tussen de persoonsgegevens van betrokkenen.....	28

2.3.8.	Samenvatting over het bestaan van een “gerechtvaardigd belang”.....	28
2.4.	Alle gegevens voor welk doeleinde dan ook vormen geen strikt noodzakelijke verwerking (Stap 2)	28
2.5.	Meta kan de “balancing test” ook niet doorstaan (Stap 3)	29
2.5.1.	Interpretatie in het licht van artikelen 7, 8 en 52(1) van het Handvest.....	30
2.5.2.	Onrechtmatige eerste verzameling van persoonsgegevens.....	30
2.5.3.	Uitzonderlijk grote en onbeperkte hoeveelheid persoonsgegevens	31
2.5.4.	Grotendeels niet-openbare persoonsgegevens	31
2.5.5.	Hoog-risico technologie met regelmatige problemen	32
2.5.6.	Geen recht van bezwaar zodra persoonsgegevens worden gebruikt (“Geen weg terug”).....	33
2.5.7.	Monopolistische rol van Meta.....	33
2.5.8.	Typisch geval van onbeperkte “secundaire verwerking”	33
2.5.9.	Verwachting van betrokkenen	34
2.5.10.	Industriestandaarden.....	35
2.5.11.	Meta slaagt niet voor de algemene “balancing test”	35
2.6.	Schendingen van artikel 5 AVG.....	35
2.6.1.	Behoorlijkheid en transparantie op grond van artikel 5(1)(a).....	36
2.6.2.	Doelbinding op grond van artikel 5(1)(b) en artikel 6(4)	36
2.6.3.	Minimale gegevensverwerking op grond van artikel 5(1)(c)	37
2.6.4.	Juistheid op grond van artikel 5(1)(d).....	37
2.6.5.	Opslagbeperking op grond van artikel 5(1)(e).....	37
2.6.6.	Verantwoordingsplicht op grond van artikel 5(2).....	37
2.7.	Schending van artikel 12 AVG	38
2.8.	Schending van artikel 13 AVG	38
2.9.	Schending van artikel 17(1)(c), 19 en 21(1) AVG.....	39
2.10.	Schending van artikel 25 AVG.....	39
3.	TOEPASSINGEN.....	40
3.1.	Plicht om te handelen	40
3.2.	Onderzoek op grond van artikel 58(1) AVG.....	41
3.3.	Voorlopige stopzetting van de verwerkingsactiviteiten op grond van artikel 58(2) AVG en de spoedprocedure op grond van artikel 66 AVG.....	41
3.3.1.	Urgentie op basis van lopende deadline en “geen weg terug”	41
3.3.2.	Geen onmiddellijke dreiging voor Meta en beperking tot drie maanden.....	42
3.3.3.	Actie van de Ierse toezichthoudende autoriteit is onwaarschijnlijk	42
3.4.	Corrigerende bevoegdheden op grond van artikel 58, lid 2 AVG.....	43
3.5.	Boete.....	43

1. FEITEN VAN DE ZAAK

Hieronder volgt een korte samenvatting van de feiten ten tijde van de indiening van deze klacht. Deze feiten kunnen worden gecombineerd met aanvullende informatie die zich in de komende weken en in de loop van het onderzoek kan voordoen:

1.1. Vermoedelijke overeenstemming met de Irish Data Protection Commission

Meta heeft publiekelijk verklaard dat de hierna beschreven AVG-schendingen voortkomen uit een overeenkomst met de Irish Data Protection Commission (DPC) als zijnde hun leidende toezichthoudende autoriteit:

“Meta delayed the launch following a number of enquiries from the DPC which have been addressed. Meta is now giving users a jewel notification, additional transparency measures (AI privacy centre articles), a dedicated objection mechanism, 4 weeks from notification to users to date of initial training so there is now a time between notification and training.

Meta has advised the DPC that only that personal data (posts not comments) shared by users based in the EU to a public audience on Instagram and Facebook at the time of training will be used and that this will not include personal data from accounts belonging to users under 18.”¹

Vrije vertaling:

“Meta heeft de lancering uitgesteld na een aantal vragen van de DPC die zijn beantwoord. Meta geeft gebruikers nu een juweelmelding, aanvullende transparantiemaatregelen (AI-privacycentrumartikelen), een speciaal bezwaarmechanisme, 4 weken vanaf de melding aan gebruikers tot de datum van de initiële training, dus er zit nu een tijd tussen melding en training.

Meta heeft de DPC laten weten dat alleen persoonsgegevens (posts, geen reacties) die door gebruikers in de EU worden gedeeld met een openbaar publiek op Instagram en Facebook ten tijde van de training zullen worden gebruikt en dat dit geen persoonsgegevens zal omvatten van accounts die behoren tot gebruikers jonger dan 18 jaar.”

We merken op dat artikel 57(1)(d) AVG voorziet in de bevordering van algemene bewustwording, maar niet in zulke voorafgaande “overeenkomsten” met de toezichthouder die later waarschijnlijk ook de besluitvormer zal zijn. Het gedrag van Meta lijkt ook niet gebaseerd te zijn op dergelijke overeenkomsten met andere toezichthouders of de EDPB.

We merken ook op dat de verwerkingsactiviteiten van Meta in strijd lijken te zijn met de eerder uitgevaardigde **EDPB Decision 3/2022** (over Facebook) en **EDPB Decision 4/2022** (over Instagram) – beslissingen waartegen de DPC zich blijft verzetten om hier uitvoering aan te geven (zie de rechtszaak van de DPC tegen het EDPB voor het Gerecht).²

¹Eén van de vele persberichten op: <https://www.thejournal.ie/facebook-data-ai-6391876-May2024/>

²Gerecht,Zaak T-70/23.

1.2. Meta's wijzigingen per 26 juni 2024

1.2.1. Wijzigingen in het privacybeleid

Meta heeft haar privacybeleid bijgewerkt, beschikbaar op: <https://www.facebook.com/privacy/policy>, waar gebruikers op een link naar het nieuwe privacybeleid moeten klikken.

Het nieuwe privacybeleid zal naar verwachting op 26 juni 2024 in werking treden. Meta heeft geen “redline” of ander vergelijkingsdocument verstrekt waarmee een betrokkene de wijzigingen snel kan begrijpen.

Voor zover wij hebben kunnen zien, wordt de term ‘kunstmatig’ of ‘AI’ slechts onder drie kopjes vermeld in het privacybeleid, dat indien afgedrukt 127 pagina’s A4 bedraagt,³ namelijk:

- **In het intro-gedeelte:**
 - De intro luidt nu: *“Ons Privacybeleid wordt bijgewerkt, waaronder de manier waarop we je gegevens gebruiken.”*
- **Onder het kopje “Hoe gebruiken we je gegevens?” (waarin het doeleinde gedefinieerd wordt):**
 - Waar onder het sub-kopje *“Voor onderzoek en innovatie met het oog op maatschappelijk belang”* het beleid nu luidt: *“Wij ondersteunen onderzoek op gebieden zoals kunstmatige intelligentie en machinelearning.”*
- **Eenmaal in een tabel met de titel “Uitvoering van een contract” (waarin de rechtsgrond gedefinieerd wordt):**
 - Waar het beleid nu luidt: *“Het aanbieden en beheren van kunstmatige intelligentietechnologie in onze Producten, waardoor content zoals tekst, audio, afbeeldingen en video’s kan worden gecreëerd, onder andere door jouw gebruik van content in de functies te begrijpen en te herkennen.”*
- **Zes keer, in een tabel met de titel “Gerechtvaardigde belangen” (waarin de rechtsgrond gedefinieerd wordt):**
 - Hier luidt het beleid nu: *“Voor het ontwikkelen en verbeteren van technologie voor kunstmatige intelligentie (ook wel AI bij Meta genoemd) die we aanbieden op onze Producten en aan Derden.”*
 - Verderop luidt het beleid nu: *“We ondersteunen onderzoek op gebieden zoals kunstmatige intelligentie en machinelearning.”*

- ➔ *Het bijgewerkte privacybeleid (van 127 afgedrukte pagina's) staat een normale betrokkene niet toe het daadwerkelijke gebruik van zijn of haar persoonlijke gegevens te begrijpen. Wij merken op dat deze beschrijving uiterst vaag en zelfs tegenstrijdig lijkt.*
- ➔ *Met name de toegevoegde formulering over de doeleinden (“Voor onderzoek en innovatie met het oog op maatschappelijk belang”) en de aangepaste formulering over de rechtsrechtsgrond (die het gebruik van persoonsgegevens aangeeft voor*

³Gebaseerd op de nieuwe versie, als de “printbare versie” wordt gekozen en afgedrukt via een Firefox-browser.

ongedefinieerde “kunstmatige intelligentietechnologie” in het belang van de Meta en derden) zijn tegenstrijdig.

1.2.2. Gebruik voor ongedefinieerde “kunstmatige intelligentietechnologie”

Meta informeert betrokkenen dat hun gegevens zullen worden gebruikt voor ongedefinieerde “*kunstmatige intelligentietechnologie*” – een extreem brede term die een ongedefinieerde reeks vaag verbonden, al lang bestaande, huidige en toekomstige technologieën beschrijft.

Alleen al de Engelse Wikipedia somt tallose verschillende technieken op die kunnen worden beschouwd als een “*kunstmatige intelligentietechnologie*” met enorm uiteenlopende toepassingen en implicaties voor de betrokkenen. Deze omvatten: zoeken en optimaliseren, verschillende vormen van logica, probabilistische methoden, classificatoren en statistisch leren, kunstmatige neurale netwerken, deep learning, generatieve vooraf getrainde transformatoren (GPT), grote taalmodellen (LLM's), machinaal leren, neurale netwerken, generatieve AI, gezichtsherkenning, vertaling van teksten, voorspellende technologieën en nog veel meer.⁴ Wikipedia definieert “Artificial Intelligence” als: “*in its broadest sense, [the] intelligence exhibited by machines, particularly computer systems.*”⁵ (vrije vertaling: “*in de breedste zin van het woord, [de] intelligentie van machines, met name computersystemen.*”)

Voorbeeld: Hoewel het minder hinderlijk kan zijn als een systeem is getraind om spraak te begrijpen (spraakherkenning), is een betrokkene wellicht niet blij als zijn of haar stem wordt gebruikt om een computerstem te genereren die op hem of haar lijkt (“stemkloon”) of als zijn of haar gegevens worden gebruikt voor kredietwaardigheid, advertenties, gezondheidsvoorspellingen of om verzekeringspremies te berekenen.

Meta maakt niet bekend met welk type “kunstmatige intelligentietechnologie” zij persoonsgegevens wil verwerken – laat staan voor welk doeleinde.

1.3. Omvang van de verwerking

De beoogde verwerking van persoonsgegevens door Meta is bijzonder breed. Ook is het zeer de vraag of Meta in staat is persoonsgegevens van elkaar te (onder)scheiden die: (i.) vallen onder artikel 6(1)(f) AVG; (ii.) vallen onder de toepassing van de AVG; en (iii.) vallen onder succesvolle gemaakte bezwaren op grond van artikel 21 AVG.

De exacte verwerking is een zaak voor verder onderzoek door de autoriteiten op grond van artikel 58(1) AVG en de onderstaande informatie is uiteraard een voorlopige samenvatting:

⁴Zie als voorbeeld: https://en.wikipedia.org/wiki/Artificial_intelligence. Deze willekeurige lijst is bedoeld om aan te tonen dat er geen gemeenschappelijk begrip bestaat over wat “*kunstmatige intelligentietechnologie*” inhoudt en wat niet.

⁵Zie: https://en.wikipedia.org/wiki/Artificial_intelligence

1.3.1. Geen beperking op basis van het type persoonsgegevens

Meta beperkt momenteel de hoeveelheid of het type persoonsgegevens dat kan worden gebruikt om AI-systemen te trainen niet. Onder “*Hoe verkrijgt Meta de vereiste trainingsgegevens?*” zegt Meta:

“Aangezien er een grote hoeveelheid gegevens nodig is om effectieve modellen te trainen, wordt hiervoor een combinatie van bronnen gebruikt. We gebruiken zowel gegevens die openbaar online beschikbaar zijn als gelicentieerde gegevens. We gebruiken ook gegevens die zijn gedeeld via de producten en diensten van Meta. Deze gegevens kunnen dingen zijn zoals berichten of foto’s en hun bijschriften. We gebruiken geen content van privéberichten tussen jou en je vrienden en familie om onze AI-systemen te trainen. Meer details over hoe we informatie van de producten en services van Meta gebruiken, zijn te vinden in ons Privacybeleid.”

Als we openbare gegevens van het internet of gelicentieerde gegevens van andere aanbieders verzamelen om onze modellen te trainen, omvat dit mogelijk persoonlijke gegevens. Als we bijvoorbeeld een openbaar blogbericht gebruiken, bevat dit mogelijk de naam van de auteur en contactgegevens. Als we persoonlijke gegevens ontvangen als onderdeel van openbare en gelicentieerde gegevens die we gebruiken om onze modellen te trainen, worden deze gegevens niet gekoppeld aan een Meta-account.”⁶ (onderstreping toegevoegd)

Er is slechts één (kleine) uitzondering op de verregaande claims van Meta, namelijk ‘privéberichten’ tussen twee individuele gebruikers. Het is vermeldenswaard dat elke andere vorm van privé communicatie, zoals chats met een bedrijf, een Facebook-pagina of binnen een besloten Facebook-groep niet onder deze uitzondering lijken te vallen.

→ *Met andere woorden: alle gegevens op Meta-platforms en alle gegevens buiten Meta-platforms (anders dan individuele chats) kunnen worden gebruikt voor de verwerkingsactiviteiten.*

1.3.2. Geen beperking voor “specifieke doeleinden” zoals vereist door artikel 5

Meta beperkt ook niet het doel waarvoor deze AI-systemen in de toekomst kunnen worden gebruikt, maar stelt eenvoudigweg dat de ontwikkeling van AI-systemen zelf het doeleinde van de verwerking is. Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen de volgende voorbeelden:

- Een AI-systeem om bots, illegaal gedrag en dergelijke te detecteren (“*beveiliging*”)
- Een AI-systeem waarmee gebruikers kunnen communiceren en vragen kunnen beantwoorden (“*assistent*”)
- Een AI-systeem om geüploade foto’s door gebruikers te helpen verbeteren (“*fotofilters*”)
- Een AI-systeem om meer relevante informatie in de nieuwsfeed te vinden (“*personalisatie*”)
- Een AI-systeem voor externe kredietbeoordelingsbedrijven (“*credit ranking*”)

⁶Zie: <https://www.facebook.com/privacy/genai/> (Engels).

- Een AI-systeem waarmee bedrijven wervingsbeslissingen kunnen nemen (“*geautomatiseerde besluitvorming*”)
- Een AI-systeem waarmee adverteerders de zwakke punten van gebruikers kunnen exploiteren (“*psychologische advertenties*”)
- Een AI-systeem waarmee politieke partijen verkiezingen kunnen beïnvloeden (“*politieke beïnvloeding*”)
- Een AI-systeem waarmee de overheid potentiële toekomstige criminelen kan opsporen
- Een AI-systeem kan worden gebruikt voor zelfrijdende auto’s, maar ook voor militaire drones
- Een AI-systeem dat tot taak heeft zoveel mogelijk paperclips te maken als mogelijk is⁷

→ *Het is duidelijk dat deze lijst slechts een willekeurig voorbeeld is, maar het laat zien dat Meta probeert een hele groep gegevensverwerkingstechnologieën zelf tot het zogenaamde “doeleinde” te maken onder artikel 5(1)(b) AVG. Meestal zijn technologieën geen doel, maar ‘middel’ in de AVG.*

1.3.3. Geen tijdslimiet, waardoor gebruik van zeer oude persoonsgegevens mogelijk is

We merken op dat Meta geen beperking heeft voorgesteld op de leeftijd van de trainingsgegevens. Meta lijkt te proberen zijn vele “slapende” accounts te gebruiken als bron voor persoonsgegevens, terwijl de gebruiker zich misschien niet eens bewust is van of reageert op berichten over Meta. Hierdoor kan Meta zelfs inkomsten genereren van betrokkenen die de dienst al jaren niet meer substantieel hebben gebruikt (“datarecycling”). Dergelijke gegevens hadden normaal gesproken onderworpen moeten zijn aan verwijderingsroutines op grond van artikel 5(1)(e) AVG, iets wat Meta nooit heeft geïmplementeerd.

1.3.4. Geen anonimisering of pseudonimisering van persoonsgegevens

We merken op dat Meta niet eens stelt te voorzien dat persoonsgegevens op welke manier dan ook worden geminimaliseerd of beperkt.

Het meest opvallende is dat de AVG doorgaans voorziet in processen zoals anonimisering of (tenminste) pseudonimisering als benaderingen om de vereisten uit hoofde van artikel 5 AVG te implementeren of om te voldoen aan de plicht om “*data protection by design and by default*” te hebben.

Geen van de documenten die Meta aan klager heeft verstrekt, bevat enige aanwijzing, laat staan een duidelijke juridische toezegging, in die richting.

⁷zie: https://en.wikipedia.org/wiki/Instrumental_convergence#Paperclip_maximizer

1.3.5. Doorsturen van persoonsgegevens naar welke “derden” dan ook

Meta beperkt het gebruik van persoonsgegevens (die in welk AI-model dan ook zijn opgenomen) ook niet tot intern gebruik door Meta of binnen de Meta-producten, maar voorziet expliciet dat elke “*kunstmatige intelligentietechnologie*” ook aan “*derden*” kan worden verstrekt. :

“Voor het ontwikkelen en verbeteren van technologie voor kunstmatige intelligentie (ook wel AI bij Meta genoemd) die we aanbieden op onze Producten en aan Derden.”⁸ (onderstreping toegevoegd)

De formulering van Meta voorziet ook expliciet dat derden “informatie kunnen ontdekken” via haar kunstmatige intelligentietechnologie:

“Voor het creëren, aanbieden, ondersteunen en onderhouden van kunstmatige-intelligentietechnologie die mensen, bedrijven en anderen in staat stelt om zichzelf uit te drukken, te communiceren en informatie te ontdekken en te gebruiken die relevant is voor hun interesses.”⁹

Hoewel Meta enkele informatiepagina's heeft, die bijvoorbeeld specifieke derde partijen noemen ten aanzien van “*Generative AI models*”,¹⁰ is dit niet terug te vinden in het (juridisch relevante) privacybeleid.

- ➔ *Over het geheel genomen maakt de opzet duidelijk dat Meta verwacht dat **persoonsgegevens** van de klager en alle andere **4 miljard Meta-gebruikers via de AI-systemen van Meta aan “derden” kunnen worden verstrekt.***
- ➔ *Het is duidelijk dat “derden” een eufemisme is voor “**iedereen ter wereld**”.*

1.3.6. Samenvatting: Geen beperking van de verwerkingsactiviteiten

Samenvattend voorziet Meta's beschrijving van de verwerkingsactiviteiten in geen van de typische beperkingen voor de verwerking van persoonsgegevens. Het lijkt erop dat Meta de huidige hype rond AI-technologie, en het gebrek aan begrip daarover, probeert te gebruiken om verwerkingsactiviteiten “er doorheen te laten glippen” die anders nooit zouden worden getolereerd.

- ➔ *Meta voorziet in het gebruik van welke persoonsgegevens dan ook (op Meta of van een derde partij), voor welk doel dan ook (door eenvoudigweg “AI” als het “specifieke doel” te bestempelen), zonder tijdslimiet, zonder enige vorm van anonimisering of pseudonimisering en dat in potentie met wie dan ook ter wereld als ontvangers van informatie uit deze systemen.*

⁸Zie: <https://www.facebook.com/privacy/policy/version/25238980265745528>

⁹Zie: <https://www.facebook.com/privacy/policy/version/25238980265745528>

¹⁰Zie: <https://www.facebook.com/privacy/dialog/ai-partners/>

1.4. Voorzienbare technische problemen bij de implementatie van Meta

Gebaseerd op Meta's eigen opmerkingen in andere AVG-gerelateerde zaken, is het duidelijk dat de voorgestelde aanpak van Meta om een daadwerkelijke en duidelijke rechtsgrond te hebben voor elk individueel stukje informatie niet haalbaar is op de manier waarop Meta momenteel de verwerking uitvoert.

1.4.1. Gebrek aan scheiding tussen betrokkenen die het ermee eens zijn en/of bezwaar maken

Het functioneren van een sociaal netwerk, waarbij gegevens vaak worden gedeeld of vermengd, zou doorgaans met zich meebrengen dat elk bezwaar (technisch) niet zou gelden voor gegevens die niet direct aan een account zijn gekoppeld. Meta legt zelf uit dat zij persoonsgegevens van (niet-)gebruikers niet kan scheiden van gebruikers van haar diensten:

“Zelfs als je onze producten en diensten niet gebruikt of geen account hebt, kunnen we nog steeds informatie over jou verwerken om AI bij Meta te ontwikkelen en te verbeteren. Dit kan bijvoorbeeld gebeuren als je ergens verschijnt in een afbeelding die door iemand anders wordt gedeeld op onze producten of diensten, of als iemand informatie over jou vermeldt in berichten of bijschriften die zij delen op onze producten en diensten.”¹¹

Op dezelfde manier geeft Meta in het opt-out-formulier toe dat het de persoonsgegevens van mensen die zich hebben afgemeld niet echt kan scheiden van de persoonsgegevens van andere gebruikers:

“We kunnen nog steeds informatie over jou verwerken om AI bij Meta te ontwikkelen en verbeteren, zelfs als je bezwaar maakt of onze producten en diensten niet gebruikt. Dit kan bijvoorbeeld gebeuren als jij of je gegevens:

- *Ergens verschijnt of verschijnen in een gedeelde afbeelding op onze producten of diensten door iemand die deze gebruikt*
- *Wordt of worden vermeld in berichten of bijschriften die iemand anders op onze producten en diensten deelt”¹² (onderstreping toegevoegd)*

Dezelfde technische beperking geldt uiteraard voor het gebruik van persoonsgegevens van verschillende gebruikers van de dienst, bijvoorbeeld wanneer een gebruiker die bezwaar heeft gemaakt op een foto staat die is geüpload door een gebruiker die geen bezwaar heeft gemaakt.

1.4.2. Gebrek aan scheiding tussen persoonsgegevens op grond van artikel 6 en 9

Zelfs als het om de persoonsgegevens van een specifieke betrokkene gaat, heeft Meta lang volgehouden dat zij technisch gezien niet in staat is onderscheid te maken tussen

¹¹Zie: <https://www.facebook.com/privacy/genai/>

¹²Zie: <https://help.instagram.com/contact/233964459562201> (voor Instagram) en <https://www.facebook.com/help/contact/6359191084165019> (voor Facebook).

persoonsgegevens die onder artikel 6 AVG vallen en zogenaamde “gevoelige” gegevens, die worden beschermd door artikel 9 AVG.

Meta wordt momenteel geconfronteerd met een rechtszaak bij het HvJEU in C-446/21 *Schrems*, waarin Meta heeft aangevoerd dat Meta “*does not separate*” tussen bijzondere categorieën persoonsgegevens zoals bedoeld in artikel 9 AVG en andere categorieën gegevens en daarom niet in staat is om te voldoen aan artikel 9 AVG.

Gezien het feit dat Meta herhaaldelijk heeft verklaard dat zij geen onderscheid maakt tussen gegevens die vallen onder artikel 9 AVG en andere persoonsgegevens – zelfs voor het HvJEU – lijkt het waarschijnlijk dat een dergelijk onderscheid ook ontbreekt wanneer gebruikersgegevens worden gebruikt om een AI-model te trainen. Hetzelfde probleem geldt ook voor persoonsgegevens die vallen onder artikel 10 AVG.

Zoals hieronder gedetailleerder wordt uitgelegd, voorziet artikel 9 AVG niet in het gebruik van bijzondere categorieën persoonsgegevens voor ‘gerechtvaardigde belangen’, maar dergelijke persoonsgegevens zouden niettemin op basis van dezelfde rechtsgrond worden gebruikt om de AI-systemen van Meta te trainen.

1.4.3. Gebrek aan scheiding tussen persoonsgegevens uit de EU/EER en andere gegevens

Bovendien heeft Meta herhaaldelijk betoogd dat haar gegevensverwerking een verenigd mondiaal systeem is en niet “*gescheiden*” kan worden. In een rechtszaak over gegevensoverdrachten tussen de EU en de VS (zie EDPB Decision 1/2023) heeft Meta bijvoorbeeld het volgende betoogd:

- [REDACTED] (“Vertrouwelijk” rapport van [REDACTED] namens Facebook Ireland Ltd van 24 september 2021) of
- [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED] (zie paragraaf [REDACTED] tot [REDACTED] van de “vertrouwelijke” bijlage I [REDACTED], niet gedateerd).

Op basis van door Meta zelf ingediende stukken betwijfelen we daarom of Meta technisch gezien in staat is om een “clean cut” te maken tussen persoonsgegevens die onder de reikwijdte van artikel 3 AVG vallen en persoonsgegevens van gebruikers die mogelijk niet onder de AVG vallen (bijv. EU/EER-gebruikers).

Voor de klaagster betekent dit dat, ongeacht of er bezwaar wordt ingediend en goedgekeurd, de kans groot is dat er nog steeds persoonsgegevens worden verwerkt.

➔ *Meta zelf zegt dat het de persoonsgegevens uit de EU/EER niet goed kan scheiden van andere persoonsgegevens. Het lijkt zeer twijfelachtig of Meta op de juiste wijze beperkingen kan toepassen op alle betrokkenen uit de EU/EER op mondiale en onderling verbonden sociale netwerken.*

1.5. Persoonsgegevens kunnen niet “vergeten” worden door een AI-systeem

Zoals al blijkt uit andere kunstmatige-intelligentiesystemen zoals Large Language Models die gebaseerd zijn op kunstmatige neurale netwerken (zie bijvoorbeeld de *noyb*-klacht over OpenAI),¹³ persoonsgegevens die eenmaal in een AI-systeem zijn ingevoerd, kunnen (volgens de verwerkingsverantwoordelijken) niet worden “afgeleerd”, “vergeten”, verwijderd of gerectificeerd.

Meta zelf zegt dat elk toekomstig bezwaar geen invloed zal hebben op het gebruik van persoonsgegevens waarop het systeem al was getraind:

“We beoordelen bezwaarverzoeken in overeenstemming met de relevante wetgeving inzake gegevensbescherming. Als je verzoek wordt ingewilligd, zal het voortaan worden toegepast.”¹⁴

Het lijkt dan ook waarschijnlijk dat een “bezwaar” na 26 juni 2024 er niet toe zal leiden dat persoonsgegevens niet meer binnen de LLM worden verwerkt – terwijl dit in strijd is met de verplichtingen uit artikel 17 AVG (“*recht om vergeten te worden*”). Deze onomkeerbare aanpak van verwerkingsverantwoordelijken is niet alleen een schending van de AVG, maar een extra factor die de rechten en vrijheden van betrokkenen ernstig ondermijnt.

→ *Meta zelf stelt dat AVG-rechten na 26 juni 2024 niet meer kunnen worden nageleefd en dat eventuele uitoefening van rechten de verdere verwerking van persoonsgegevens die al als trainingsgegevens werden gebruikt, niet mag tegenhouden.*

1.6. Informatie aan de klager via e-mail

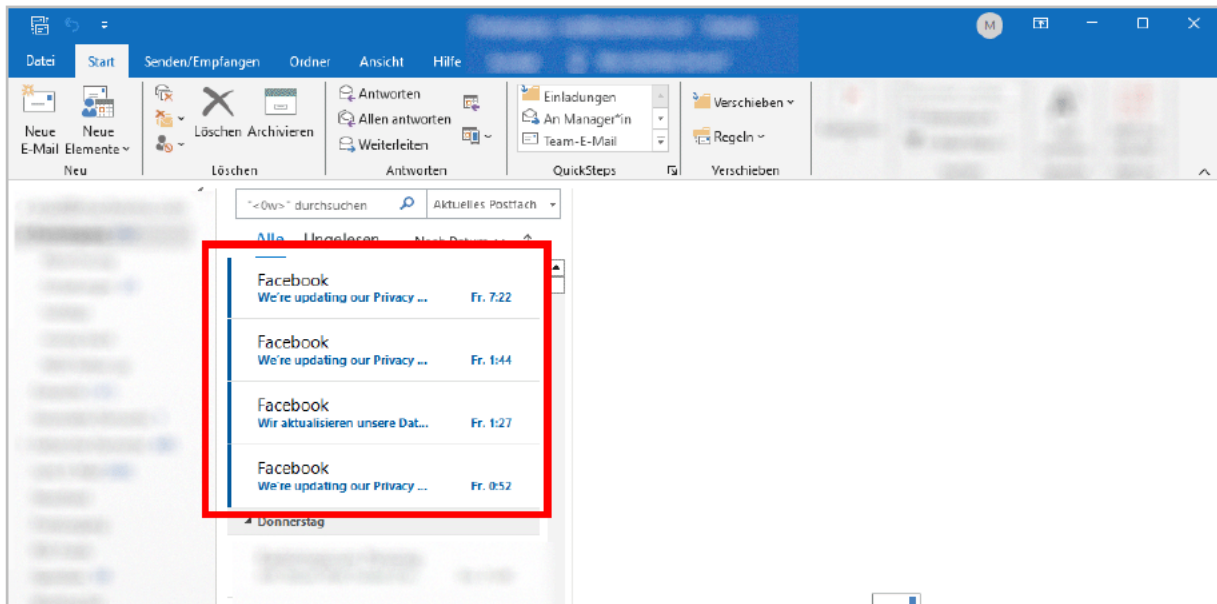
Artikel 12 AVG vereist informatie in “*beknopte, transparante, begrijpelijke en gemakkelijk toegankelijke vorm en in duidelijke en eenvoudige taal*” en vereist van de verwerkingsverantwoordelijke dat deze de uitoefening van de rechten van betrokkenen op grond van de artikelen 15 tot en met 22 faciliteert. Meta heeft precies het tegenovergestelde gedaan:

¹³Zie bijv.: https://noyb.eu/sites/default/files/2024-04/OpenAI%20Complaint_EN_redacted.pdf

¹⁴Zie bezwaarformulier op: <https://www.facebook.com/help/contact/6359191084165019>

1.6.1. Misleidende onderwerpregel zonder verwijzing naar AI of het recht om bezwaar te maken (oproep tot actie)

De klager werd op de hoogte gebracht van de wijzigingen via een e-mail met als onderwerp "We werken ons Privacybeleid bij omdat we AI bij Meta uitbreiden".

Screenshot: Meta-e-mails zoals te zien in een normale Microsoft Outlook-inbox

In de meeste e-mailprogramma's zou alleen "We werken ons Privacy..." zichtbaar zijn. Het is basiskennis in e-mailmarketing dat de eerste 2 à 3 woorden van de onderwerpregel van een e-mail de belangrijkste factoren zijn die bepalen of e-mails worden geopend. Als gevolg hiervan moet de relevante "oproep tot actie" altijd duidelijk zijn uit de eerste 2 à 3 woorden.¹⁵

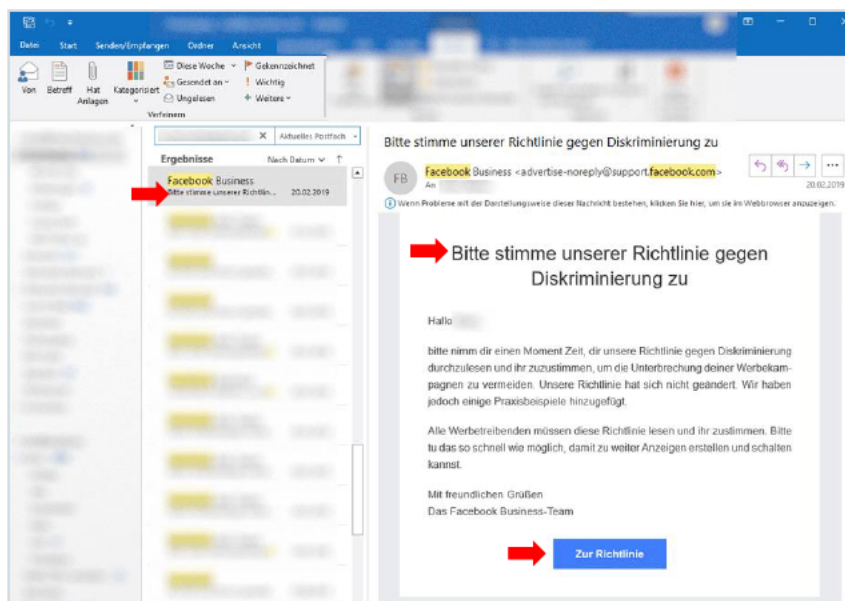
Alleen al de onderwerpregel van Meta geeft aan dat deze e-mail niet de moeite waard is om te lezen, omdat het privacybeleid voortdurend wordt bijgewerkt – vooral als een gebruiker de pagina de afgelopen week niet heeft bezocht en daarom waarschijnlijk een tamelijk inactieve gebruiker is.

- ➔ *Het is bekend dat de eerste 2 à 3 woorden en een duidelijke "oproep tot actie" in een onderwerpregel de belangrijkste factor zijn waarom e-mails zelfs door gebruikers worden geopend.*
- ➔ *Meta heeft geen relevante elementen opgenomen in de eerste woorden van de onderwerpregel.*
- ➔ *Meta is zich volledig bewust van deze factor, aangezien alle andere communicatie van Meta deze basisontwerpprincipes volgt.*

1.6.2. Geen "oproep tot actie" in de e-mail – in tegenstelling tot andere meta-e-mails

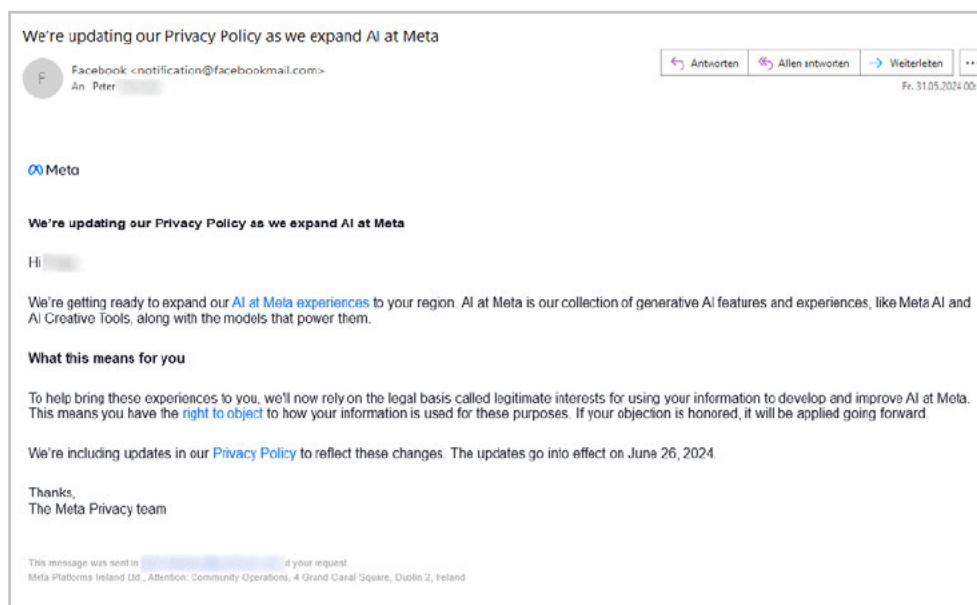
¹⁵Als een van de vele voorbeelden: <https://mailchimp.com/de/help/best-practices-for-email-subject-lines/>

Meestal stuurt Meta e-mails met een duidelijke grafische “oproep tot actie”, meestal in de vorm van een grote blauwe knop, waarin de mogelijkheid voor een gebruiker wordt benadrukt om te communiceren of om iets te kiezen:

Screenshot: Meta marketing-e-mail met duidelijke “oproep tot actie” in het onderwerp (Duits voor “Gelieve akkoord te gaan met onze richtlijnen tegen discriminatie”), kop en met blauwe knop.

De e-mail die werd verzonden om het recht van bezwaar uit te oefenen op grond van artikel 21 AVG bevatte niet zo'n gemeenschappelijke “oproep tot actie”, maar in plaats daarvan bevat het een in-line tekstlink, die meestal wordt gebruikt voor enkel het verstrekken van informatie – en niet voor ondernemen van een actie of het maken van een keuze door een gebruiker, die gewoonlijk wordt gecommuniceerd via een knop (zie hierboven).

Screenshot: Meta AVG-melding zonder “oproep tot actie” in onderwerp, kop of knop.

➔ Het is bekend dat het ontbreken van een “oproep tot actie” een andere belangrijke reden is waarom gebruikers “afhaken” in een gebruikersbetrokkenheidsstroom. Meta communiceert daarom (in andere gevallen) altijd helder.

1.6.3. De e-mail-links van Meta zijn bedoeld om de toegang tot informatie en het recht om bezwaar te maken te blokkeren

Hoewel de informatie over de opt-out werd afgeleverd op het e-mailadres waarmee de gebruiker zelfs een nieuw wachtwoord kan krijgen (dus het meest “veilige” kanaal dat Meta gebruikt) en de link in de e-mail een “token” bevatte die de betrokkene identificeert, werden deze tokens niet gebruikt om de betrokkene in staat te stellen zichzelf te identificeren.

In plaats daarvan werden de tokens feitelijk gebruikt om onnodige extra inlog-stappen te eisen, zelfs bij het bezoeken van een normaal gesproken openbaar beschikbare website.

Informatie-links gebruikt in Meta's e-mails hadden de volgende structuur:

```
https://www.facebook.com/n/?privacy%2Fgenai%2F&entry_point=melding&aref=1717109508
947928&medium=e-mail&midden
619b36cbc3d06G5af49c00df46G619b3b6523fd8G8151&n_m=[e-
mailadres]&rms=v2&irms=waar
```

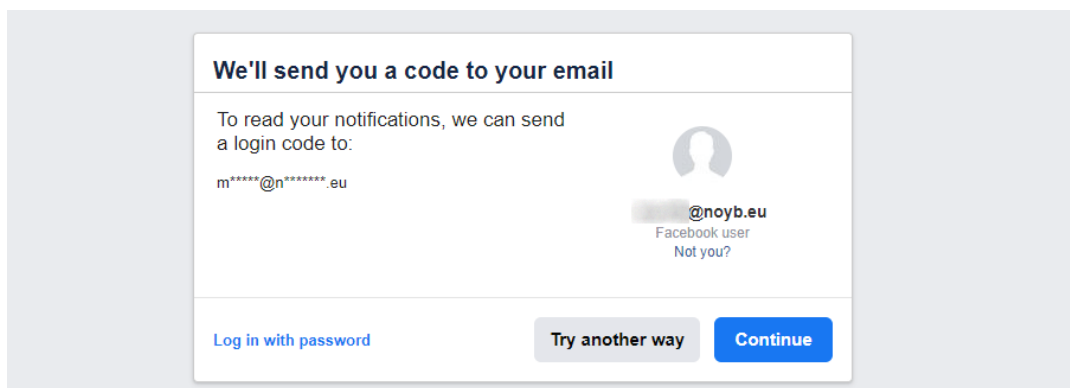
Bezwaar-links gebruikt in Meta's e-mails hadden de volgende structuur:

```
https://www.facebook.com/n/?help%2Fcontact%2F6359191084165019&aref
1717137977463652&medium=e-
mail&midden=619ba0d975092G5af4aca38af4G619ba572d5364G8151&n_m=[e-
mailadres]&rms=v2&irms=waar
```

De e-maillinks bevatten de volgende elementen:

Naam	Waarde	Beschrijving
http://...&	URL van bezwaarformulier	De tekst tot aan <u>de eerste “&”</u> is de link naar het bezwaarformulier, de rest zijn tokens/waarden
entry_point	kennisgeving	Waarschijnlijk een tracking-token die aangeeft waar een gebruiker de pagina heeft bezocht
aref	1717137977463652	Waarschijnlijk een link-referentie (“a” zoals in “<a>”)
medium	e-mail	Type contact (in casu via e-mail)
mid	619ba0d975092G5af4aca38af4G619ba572d5364G8151	Onbekend, waarschijnlijk een gebruikers-ID of ID van de e-mail die naar de gebruiker is verzonden (“MID”)
n_m	[e-mailadres]	Het e-mailadres van het gebruikersaccount
rms	v2	Onbekend
irms	boolean (true / false)	Onbekend

Als een gebruiker op de link in de e-mail klikte zonder ingelogd te zijn, wist Meta het e-mailadres van de gebruiker, waaruit bleek dat de gepersonaliseerde link hierboven feitelijk alle benodigde gegevens overdroeg om een bezwaar aan het gebruikersaccount te koppelen:

Screenshot: Gepersonaliseerd inlogverzoek, waarbij het e-mailadres van een noyb-medewerker wordt weergegeven wanneer op de bezwaar-link in een "schone" browser wordt geklikt. Inloggen en invoeren van e-mailadres zijn nog steeds vereist in de volgende stappen.

Hoewel deze tokens laten zien dat Meta feitelijk links personaliseerde en over de technische mogelijkheden beschikte, gebruikte het deze niet om het bezwaar eenvoudiger te maken - via een enkele klik (zoals "uitschrijf"-links in alle nieuwsbrieven die een gelijkwaardig bezwaar vormen op grond van artikel 21(2) AVG, waarbij de gebruikers-ID, het e-mailadres of een unieke token in de link zijn gecodeerd).

➔ *Meta heeft geen één klik-opt-out aangeboden (vergelijkbaar met "uitschrijf"-links).*

Meer informatie over de "informatie-link":

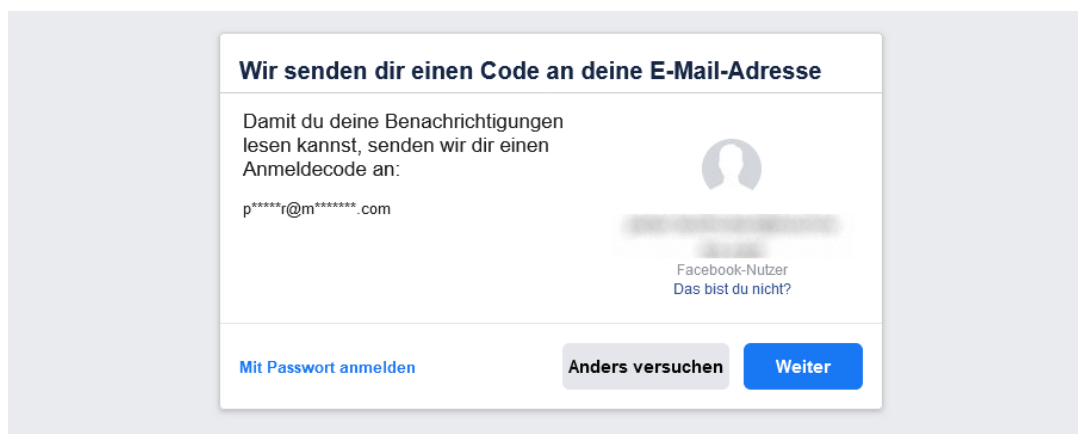
De informatie-e-mail bevatte een link naar de algemene informatie over Meta's nieuwe AI-systemen op: <https://www.facebook.com/privacy/genai/>.

Als de link uit de e-mail echter wordt gebruikt, leiden de extra tokens (zie hierboven bij 1.6.3) ertoe dat het systeem een "inlogpagina" toont (hetzelfde als in de schermafbeelding hierboven) - waardoor opnieuw inloggen nodig is om zelfs maar de privacy-informatie te zien, informatie die anderszins gewoon openbaar beschikbaar is.

Betrokkenen werden doorgestuurd naar een URL zoals de volgende in plaats van de informatiepagina:

[https://www.facebook.com/recover/initiate/?privacy_mutation_token=eyJ0eXBlljo1LCJjcmVhdGlvbl90aW1***&cuid=\[gecodeerd e-mailadres of telefoonnummer van gebruiker\]&ars=bypass_login_deny_smart_recommendation&ram=e-mail&lara_product=lara_bypass_login_fail_loop](https://www.facebook.com/recover/initiate/?privacy_mutation_token=eyJ0eXBlljo1LCJjcmVhdGlvbl90aW1***&cuid=[gecodeerd e-mailadres of telefoonnummer van gebruiker]&ars=bypass_login_deny_smart_recommendation&ram=e-mail&lara_product=lara_bypass_login_fail_loop)

De door de gebruiker geziene pagina was gelijk aan de schermafdruk van de pagina onder 1.6.3 hierboven:

Screenshot: Loginverzoek wanneer de informatiepagina werd bezocht via de link die naar een noyb-testaccount werd gestuurd.

→ *Meta vereist een extra login om de basisinformatie over de wijzigingen in het privacybeleid op een overigens openbare pagina te lezen.*

Meer informatie over de “bezwaar-link”: Geen “één klik”-optie

Meestal implementeren verwerkingsverantwoordelijken de “één klik”-optie, bijvoorbeeld voor het geven van toestemming, maar ook voor het afmelden voor een nieuwsbrief. Dit gebeurt via precies zulke tokens als in de meta-link hierboven, door een “token” aan te bieden die codeert voor de specifieke betrokkene en die de server in staat stelt (met één klik) te weten dat een specifieke gebruiker zich heeft afgemeld of ermee heeft ingestemd. Er is dan geen noodzaak om in te loggen om AVG-rechten uit te oefenen.

Ondanks de technische mogelijkheid om via één klik bezwaar te maken, heeft Meta gebruikers ook gevraagd in te loggen (zie screenshot bij 1.6.3 hierboven) wanneer ze bezwaar wilden indienen.

Voorals omdat gebruikers de e-mail kunnen ontvangen op een apparaat (desktop versus telefoon) of medium (browser versus app) dat verschilt van hun normale gebruik van de Meta-services, zullen veel gebruikers waarschijnlijk het wachtwoord moeten opzoeken om in te loggen, wat ze nooit nodig hebben na bij het openen van de geïnstalleerde app. Deze noodzaak om in te loggen ontmoedigt het maken van bezwaar dus verder.

→ *Ondanks dat Meta over de technische middelen beschikt om een “één klik”-bezwaar mogelijk te maken (zoals bij het “uitschrijven” van een nieuwsbrief), heeft Meta in plaats daarvan deze technische middelen gebruikt om gebruikers opnieuw te laten inloggen.*

→ *Het is bekend dat het vereiste om in te loggen een andere belangrijke reden is waarom gebruikers “afhaken”.*

1.6.4. Vereiste om terug te gaan en opnieuw op de link in de e-mail te klikken

Nadat betrokkenen hadden ingelogd, omdat Meta toegang nodig had tot het bezwaarformulier, kregen de betrokkenen het formulier niet te zien, maar werden ze doorgestuurd naar de “newsfeed”.

Betrokkenen moesten daarom terug naar de e-mail en een tweede keer op de link klikken (terwijl ze nu ingelogd waren) om überhaupt bij het formulier te komen.

→ *De “flow” bracht de betrokkene naar een andere pagina dan het bezwaarformulier.*

1.7. Misleitend onlineformulier om het recht van bezwaar uit te oefenen

Meta's buitensporige gebruik van “*dark patterns*” om het aantal betrokkenen dat gebruik zou maken van hun recht om bezwaar te maken tot een minimum te beperken, ging ook door op het online bezwaarformulier:

1.7.1. Verplichting om geheel irrelevante persoonsgegevens te verstrekken

Hoewel artikel 12(2) AVG vereist dat verwerkingsverantwoordelijken de uitoefening van rechten “*faciliteren*” – inclusief het recht om bezwaar te maken op grond van artikel 21 AVG – en artikel 5(1)(c) AVG tot gegevensminimalisatie verplicht, lijkt Meta het bezwaarformulier te hebben ontworpen met de bedoeling betrokkenen te ontmoedigen door totaal irrelevante informatie te eisen:

Her-invoer van bekende en irrelevante landgegevens

Om bezwaar te kunnen maken, moest de gebruiker ingelogd zijn om zogenaamd te bevestigen dat hij of zij in een land woont dat het recht heeft om bezwaar te maken – via de login weet Meta echter al dat een betrokkene het recht heeft om bezwaar te maken.¹⁶

Meta zegt ook dat het een jurisdictie toewijst aan elk gebruikersaccount (aangezien het beweert dat EU/EER-gebruikers worden gecontroleerd door Meta Platforms Ireland Limited, terwijl andere gebruikers gecontroleerd zouden worden door Meta USA)¹⁷ en artikel 3 AVG duidelijk maakt dat elke betrokkene wiens gegevens worden verwerkt door een EU/EER-entiteit onder de AVG valt. Daarom weet Meta van elk gebruikersaccount reeds of deze onder de AVG valt of niet.

Om beide redenen hoefde Meta daarom niet precies te weten in welk land een betrokkene woont om het bezwaar te kunnen verwerken.

→ *De verplichte selectie van een land lijkt uitsluitend tot doel te hebben de betrokkenen te ontmoedigen het formulier in te vullen.*

¹⁶ Als gebruikers niet ingelogd waren, zagen ze een scherm met de tekst: “*This form is only available to people in certain regions who have an active Instagram account. Make sure you log into your Instagram account and then try again.*” (vrije vertaling: “Dit formulier is alleen beschikbaar voor mensen in bepaalde regio’s die een actief Instagram-account hebben. Zorg ervoor dat je inlogt op je Instagram-account en probeer het opnieuw”).

¹⁷ Zie Meta-privacybeleid: https://www.facebook.com/privacy/policy/?section_id=13-HowToContactMeta, sectie ‘How to contact Meta with questions’.

Her-invoer van bekende en irrelevante e-mailgegevens

Zoals hierboven weergegeven (zie beschrijving van link-tokens onder 1.6.3 hierboven), deelt Meta het e-mailadres al met haar systemen wanneer een betrokkene op de link klikt. Bovendien heeft Meta een e-mailadres van elke geregistreerde gebruiker (de klager heeft zelfs in de eerste plaats een e-mail van Meta gekregen) en gebruikers moeten inloggen om zelfs maar bij het formulier te komen. Er is dus ook geen reden om gebruikers het e-mailadres nog een keer te laten intypen.

→ *De verplichte invoer van een e-mailadres lijkt uitsluitend tot doel te hebben de betrokkenen te ontmoedigen het formulier in te vullen.*

Het is noodzakelijk om de redenen voor het bezwaar op te geven

Hoewel artikel 21(1) AVG voor de verwerking verantwoordelijken toestaat om “*vanwege met zijn specifieke situatie verband houdende redenen*” te eisen om een bezwaar te verwerken, zullen de meeste betrokkenen niet weten welke gronden zij hier moeten aanvoeren, aangezien zij geen jurist zijn en niet bekend zijn met de concept van gerechtvaardigde belangen en de wisselwerking tussen artikel 6(1)(f) en 21 AVG.

Bovendien heeft Meta hun “gerechtvaardigde belangen”-analyse op grond van artikel 6(1)(f) AVG niet openbaar gemaakt, waardoor het (zelfs voor goed opgeleide juristen) onmogelijk is om te weten of er inderdaad al rekening is gehouden met een bepaalde factor of niet, en of er daarom wel of geen sprake is van “redenen” die verband houden met zijn of haar specifieke situatie.

Zoals hieronder is beschreven onder 1.7, lijkt het volkomen irrelevant wat een betrokkene in dit veld heeft ingevoerd – wat eveneens aantoont dat Meta dit veld alleen als afschrikmiddel gebruikte.

→ *De verplichte vermelding van “redenen” lijkt uitsluitend tot doel te hebben betrokkenen te ontmoedigen het formulier in te vullen.*

1.7.2. Geveinsd “beoordelingsproces”.

Personen die zich wel afmelden, meldden consequent dat het bezwaar onmiddellijk werd “goedgekeurd” – meestal binnen een minuut. In een test van *noyb* werden bezwaren met een specifieke reden op grond van artikel 21(1) AVG, zoals “zonder opgave van redenen”, binnen 50 seconden goedgekeurd. Er zijn geen openbare berichten over bezwaren die niet door Meta zijn goedgekeurd.

Over het geheel genomen geeft dit aan dat de ingewikkelde vorm en de noodzaak om het bezwaar te beargumenteren niet vereist waren voor een materiële beoordeling door Meta, maar in plaats daarvan alleen diende als een “*dark pattern*” om betrokkenen te ontmoedigen een bezwaar in te dienen.

→ *De geveinsde beoordeling lijkt louter een automatische goedkeuring te zijn, wat betekent dat een simpele klik op de knop voldoende zou zijn geweest om “bezwaar te maken” op grond van artikel 21 AVG.*

1.7.3. Overzicht van opt-out proces als conversietrechter via e-mail

Wanneer gebruikersbetrokkenheidsstromen worden ontworpen, wordt deze meestal in kaart gebracht als een "trechter" waarbij elke klik en stap wordt uitgesloten. UI/UX-ontwerpers doen er over het algemeen alles aan om stappen te vermijden die misschien niet cruciaal noodzakelijk zijn, omdat elke stap betekent dat je gebruikers "verliest".

In totaal heeft Meta 11 stappen (!) ingebouwd om bezwaar aan te tekenen onder artikel 21(1) AVG, terwijl dit ook had gekund met een enkele opt-out knop in de e-mail of de app.

Wanneer de Meta-bezwaarstroom in kaart wordt gebracht als een soortgelijke "conversietrechter", wordt het duidelijk dat Meta er alles aan heeft gedaan om meer (nutteloze, saaie of misleidende) stappen toe te voegen (hieronder in het rood) in een poging om betrokkenen geen gebruik te laten maken van hun recht van bezwaar:

Overzicht: Meta's bewaar "trechter" is ontworpen om betrokkenen zich te laten terugtrekken.

Het is pijnlijk duidelijk dat Meta alles in het werk heeft gesteld om ervoor te zorgen dat het een minimaal aantal bezwaren ontvangt door het gebruik van niet-boeiende taal, slecht UI/UX-ontwerp en nutteloze extra stappen – dit is het tegenovergestelde van "het faciliteren van het uitoefenen van de rechten van de betrokkenen".

1.7.4. Eenvoudig alternatief om bezwaar te maken op een gebruiksvriendelijke manier

In het algemeen had het bezwaar kunnen worden gemaakt met een druk op één knop in de e-mail zelf (zoals bijvoorbeeld de meeste "uitschrijf" links in e-mailnieuwsbrieven

onder artikel 21(3) AVG). Zoals hierboven onder 1.6.2 is uitgewerkt, gebruikt Meta in hun marketing e-mails vaak duidelijke grote blauwe knoppen als oproep tot actie.

→ *Meta heeft de toegang tot het formulier met opzet aanzienlijk ingewikkelder gemaakt.*

1.8. Verborg en schandelijke tweede bezwaar tegen het gebruik van gegevens van derden

Ten slotte willen we benadrukken dat Meta alleen heeft gelinkt naar een formulier waarmee gebruikers bezwaar kunnen maken tegen het gebruik van persoonsgegevens die rechtstreeks op Meta-systemen zijn verzameld.

Alleen aan het einde van de langdradige informatie in de derde paragraaf op <https://www.facebook.com/privacy/genai/> bevatte een **tweede link naar een tweede formulier** dat beschikbaar was op <https://www.facebook.com/help/contact/510058597920541>, waarmee gebruikers bezwaar konden maken tegen het gebruik van persoonsgegevens uit externe bronnen. Aangezien dit tweede formulier pas aan het einde van het privacybeleid werd geïntroduceerd, lijkt het erop dat de overgrote meerderheid van de betrokkenen zich nooit heeft gerealiseerd dat er twee formulieren waren.

Zelfs als dit formulier door betrokkenen zou worden gevonden, is het feitelijk nutteloos, omdat het vereist:

- van de betrokkene om persoonsgegevens te vinden in een AI-systeem,
- te bewijzen dat het een dergelijk resultaat heeft gevonden en een screenshot van een dergelijk resultaat te uploaden en
- een uitleg over de “bezorgdheid” en “wat u verzoekt”.

Er lijkt **geen mogelijkheid te zijn om bezwaar te maken tegen het gebruik van persoonsgegevens van “derden” in trainingsdatasets**, wanneer dergelijke trainingsdatasets gebaseerd zijn op web-scraping of enige vorm van externe gegevensbronnen of gegevens van “derden”.

→ *Meta heeft gebruikers niet geïnformeerd over het tweede formulier over gegevens van derden. Zelfs als gebruikers het formulier “bezwaar tegen dataset van derden” konden vinden, stond Meta hen niet toe bezwaar te maken tegen het gebruik van hun persoonsgegevens voor trainingsdoeleinden; het zou hen alleen toestaan om te protesteren tegen resultaten die persoonlijke gegevens bevatten.*

2. OVERTREDINGEN VAN DE AVG

2.1. Het ontbreken van een rechtsgrond ex artikel 6(1) AVG

Het gebruik van persoonsgegevens om een AI-model te trainen is duidelijk een “verwerking” van persoonsgegevens op grond van artikel 4(2) AVG, waarvoor een “rechtsgrond” vereist is op grond van artikel 6(1) AVG, aangezien de verwerking van persoonsgegevens in beginsel niet is toegestaan onder de AVG.

Meta lijkt zich te beroepen op vermeende prevalerende dwingende “*gerechtvaardigde belangen*” op grond van artikel 6(1)(f) van de AVG om het gebruik van persoonsgegevens te rechtvaardigen (waaronder berichten, foto’s, vriendschappen, likes, het volgen van pagina’s, bezoeken op pagina’s van derden, gegevens van derden of berichten uitgewisseld met bedrijven) van ongeveer 400 miljoen EU/EER-betrokkenen.

2.2. De bestaande jurisprudentie in C-252/21 *Bundeskartellamt* is glashelder

Het verbaast ons dat Meta serieus beweert dat zij een “gerechtvaardigd belang” heeft voor het gebruik van alle persoonsgegevens van ongeveer 400 miljoen EU/EER-gebruikers, terwijl het HvJEU onlangs in C-252/21 *Bundeskartellamt* expliciet en duidelijk heeft geoordeeld dat Meta niet eens een “gerechtvaardigd belang” heeft om persoonsgegevens te gebruiken voor advertenties.

Het lijkt nogal voor de hand liggend dat de interne verwerking voor (tijdelijke, omkeerbare en enigszins fluïde) advertenties duidelijk een minder vergaande inbreuk maakt op de rechten en vrijheden van betrokkenen dan de onomkeerbare opname van hun persoonsgegevens in ongedefinieerde “kunstmatige intelligentietechnologie” zonder enige vorm van doelbinding en met een onbekend aantal ontvangers die toegang zullen hebben tot de persoonsgegevens die in een dergelijk systeem zijn opgenomen.

→ *Gezien het feit dat het HvJEU duidelijk het standpunt heeft ingenomen dat het gebruik voor gepersonaliseerde advertenties geen “gerechtvaardigd belang” is, is het pijnlijk duidelijk dat de verwerking van persoonsgegevens via nieuwe middelen voor welk doeleinde dan ook (naar alle waarschijnlijkheid met inbegrip van “gepersonaliseerde advertenties”) niet legaal kan zijn op grond van artikel 6(1)(f) AVG.*

Om twijfel te voorkomen, willen we niettemin elk element van de typische driestappentoets onder artikel 6(1)(f) van de AVG dat Meta niet doorstaat, kort belichten:

2.3. Ontbreken van een “gerechtvaardigd belang” op grond van artikel 6(1)(f) AVG (Stap 1)

Volgens de gevestigde drie-stappentoets,¹⁸ moet Meta stellen en bewijzen een “gerechtvaardigd belang” te hebben. In het huidige geval faalt de toets al in de eerste stap, omdat Meta een dergelijk gerechtvaardigd belang niet claimt – laat staan bewijst:

2.3.1. Meta vertrouwt op “technische middelen” – niet op een “gerechtvaardigd belang”

Normaal gesproken begint elke analyse van een “gerechtvaardigd belang” met het belang of het doel van de verwerkingsactiviteit – met andere woorden het “doeleinde” van de verwerking.

Analoog voorbeeld: Als het doel is om “naar Parijs te gaan”, dan kan een “vliegtuig” een middel zijn om dat doel te bereiken. Een “vliegtuig” is echter geen doel op zich, laat staan een gerechtvaardigd belang.

AVG-voorbeeld: De verwerking van persoonsgegevens kan niet worden beargumenteerd door de wens om een database systeem, een harde schijf of een analysesoftware te gebruiken. Het moet worden beargumenteerd door de noodzaak om een doel, doeleinde of belang te bereiken. Meta beargumenteert niet eens een doel.

Zoals reeds uiteengezet onder 1.3.2 hierboven, noemt Meta geen enkel doeleinde dat zij probeert te bereiken via AI-systemen, maar probeert zij in plaats daarvan de normale analyse van een gerechtvaardigd belang te omzeilen door simpelweg een hele vorm van verwerking (“AI”) zelf tot een doeleinde te verklaren:

<p>To develop and improve artificial intelligence technology (also called AI at Meta) we provide, on our Products and to Third Parties.</p>	<ul style="list-style-type: none">• To create, provide, support and maintain artificial intelligence technology that enables people, businesses, and others to express themselves, communicate, and discover and engage with information relevant to their interests.• To offer artificial intelligence technology to Third Parties, including developers and researchers.• To develop and improve artificial intelligence technology in a consistent manner while ensuring appropriate safeguards, such as improving model responses for safety and accuracy.• To get feedback on how our users engage with artificial intelligence technology and to improve its performance.	<p>Your activity and information you provide</p> <ul style="list-style-type: none">• Content that you create, like posts, comments or audio.• Messages you send or receive from businesses, professional accounts, or Meta (such as to Meta's artificial intelligence technology), and messages in features designed to be public, including message content and metadata, subject to applicable law.• Apps and features you use, and what actions you take in them <p>Information from</p>
---	--	---

Screenshot: Relevante bekendmaking van de “gerechtvaardigde belangen” door Meta in het nieuwe privacybeleid.

Het vermeende doeleinde (“*Het ontwikkelen en verbeteren van kunstmatige-intelligentietechnologie*”) is net zo goed een doeleinde of een gerechtvaardigd belang als elk ander middel om persoonsgegevens te verwerken (zoals “*alle gegevens opslaan in een*

¹⁸HvJEU 4 mei 2017, C-13/16 (Rigas), para. 28.

database”, “het beheren van een sociaal netwerk”, “correlaties vinden in je data” of “Big Data-analyse uitvoeren”). Wat Meta beschrijft is geen doeleinde, maar een middel (zie bijvoorbeeld artikel 4(7) AVG “doel en middelen”) om verschillende doeleinden te bereiken.

Zelfs als “het ontwikkelen en verbeteren van kunstmatige-intelligentietechnologie” een doel zou zijn, zou dit geen “specifiek” doel vormen, zoals vereist is onder artikel 5(1)(b) AVG. Wikipedia definieert “kunstmatige intelligentie” bijvoorbeeld als:

Artificial intelligence (AI), in its broadest sense, is intelligence exhibited by machines, particularly computer systems.”¹⁹ (vrije vertaling: “Kunstmatige intelligentie (AI) is in de breedste zin van het woord [de] intelligentie van machines, met name computersystemen.”)

- Over het algemeen is het loutere gebruik van een technologie (het gebruik van bepaalde “middelen” in de bewoordingen van de AVG) geen “gerechtvaardigd belang”.
- Meta probeert van de verwerking van persoonsgegevens zelf een ‘gerechtvaardigd belang’ te maken.

2.3.2. “Gerechtvaardigde belangen” die door de AVG worden erkend, zijn doorgaans defensief

De voorbeelden in overweging 47 tot en met 49 van de AVG zijn overwegend defensieve gerechtvaardigde belangen (zoals netwerkbeveiliging, informatiebeveiliging of het voorkomen van fraude). In dergelijke gevallen heeft de wetgever aangegeven open te staan voor erkenning van de verwerking van persoonsgegevens als een “gerechtvaardigd belang”, aangezien de verwerker slechts defensief optreedt.

In plaats daarvan lijkt Meta op offensieve wijze de persoonsgegevens van ongeveer 400 miljoen EU/EER-betrokkenen te willen gebruiken om winst te halen uit (vaak al lang verlaten) sociale-mediaprofielen. De AVG en de overwegingen ervan voorzien niet of suggereren niet dat een dergelijke verwerking van persoonsgegevens als een gerechtvaardigd belang kan worden beschouwd.

2.3.3. Geld verdienen op zichzelf is geen “gerechtvaardigd belang”

Ondanks beweringen van het tegendeel door verwerkers, is het loutere belang om geld te verdienen op zichzelf geen “gerechtvaardigd belang”, zoals blijkt uit de talloze beslissingen over de verkoop van persoonsgegevens, het gebruik voor gepersonaliseerde advertenties en dergelijke.²⁰

¹⁹Zie: https://en.wikipedia.org/wiki/Artificial_intelligence

²⁰Zie bijvoorbeeld: <https://autoriteitpersoonsgegevens.nl/documenten/ap-normuitleg-grondslag-gerechtvaardigd-belang>

2.3.4. Louter gegevens-extractie is op zichzelf geen “gerechtvaardigd belang”

Het is ook geen gerechtvaardigd belang om persoonsgegevens van derden simpelweg te kopen en te verzamelen (“*data brokerage*”) en interne gegevens te gebruiken voor totaal niet-gerelateerde nieuwe bedrijfsideeën.

Als alleen al het extraheren van persoonsgegevens uit verschillende systemen ter ondersteuning van elk type nieuwe verwerking voor elk ongedefinieerd doeleinde een “gerechtvaardigd belang” zou zijn, zou dit letterlijk betekenen dat elke verwerker alle persoonsgegevens uit welke bron dan ook voor een nieuw doeleinde zou kunnen gebruiken. Dit verhaal van Meta valt daarom volledig buiten het algemene begrip van de AVG.

2.3.5. Schending van de artikelen 5, 12, 13, 17(1)(c), 18, 19, 21(1) en 25 AVG

Zoals hieronder aangetoond (zie 2.6. tot 2.10.) schendt het voorgestelde AI-systeem van Meta en de manier waarop het werd geïntroduceerd duidelijk ten minste de artikelen 5(1), 5(2) 12, 13, 17(1)(c), 19, 21(1) en 25 AVG. De schending van andere bepalingen van de AVG is een andere belangrijke factor en de reden waarom elke belangenafweging op grond van artikel 6(1)(f) AVG niet slaagt.

Een compliance-systeem dat gebaseerd is op het in één keer overtreden van acht (!) artikelen van de AVG kan nooit als “gerechtvaardigd” worden gezien.

2.3.6. Opneming van “gevoelige gegevens” onder artikel 9 AVG

De EDPB heeft deze kwestie behandeld in de bindende besluiten 03/2022 en 04/2023, waarin de Ierse DPC werd gevraagd onderzoek te doen naar het gebruik van gegevens die onder artikel 9 AVG vallen door Meta. Zoals u ongetwijfeld weet, verzetten Meta en de DPC zich tegen dit besluit en hebben zij bij het Gerecht een procedure voor een beroep tot nietigverklaring tegen de EDPB aangespannen (zie T-70/23 en T-129/23).

Reeds in het verzoek om een prejudiciële beslissing in C-446/21, randnummer 16, stelt het *Oberste Gerichtshof* (het hooggerechtshof van Oostenrijk) dat Meta's "*gegevensverwerking geen onderscheid maakt tussen 'eenvoudige' persoonsgegevens en 'gevoelige' gegevens*".

Hetzelfde moet gelden voor persoonsgegevens die Meta gebruikt voor AI-systemen. We merken daarom op dat Meta ook niet de mogelijkheid heeft om zich te beroepen op een “gerechtvaardigd belang”, aangezien zij duidelijk persoonsgegevens probeert te verwerken die niet vallen onder artikel 6(1)(f) AVG en waar een beroep op een “gerechtvaardigd belang” simpelweg niet mogelijk is onder de AVG.

2.3.7. Gebrek aan scheiding tussen de persoonsgegevens van betrokkenen

Zoals reeds uiteengezet in paragraaf 1.4.1 geeft Meta toe dat zij niet in een positie verkeert om persoonsgegevens te scheiden van (i.) betrokkenen die bezwaar hebben gemaakt en (ii.) persoonsgegevens die betrekking hebben op betrokkenen die geen bezwaar hebben gemaakt (en die mogelijk niet eens gebruikers van Meta zijn).

Dit leidt tot de onvermijdelijke conclusie dat de gebruikers van Meta die bezwaar hebben gemaakt nog steeds een deel van hun gegevens verwerkt kunnen worden wanneer deze door andere gebruikers zijn geüpload of gepubliceerd. Het is dus redelijk om aan te nemen dat het recht van bezwaar op grond van artikel 21(1) AVG niet volledig kan worden nageleefd.

Het vertrouwen op gerechtvaardigd belang als rechtsgrond vereist altijd naleving van de wet, inclusief dat de betrokkene het recht heeft om bezwaar te maken. Omdat dit niet altijd mogelijk is, of in ieder geval niet voor alle gegevens, kan Meta voor deze verwerkingsactiviteit geen gebruik maken van artikel 6(1)(f) AVG.

2.3.8. Samenvatting over het bestaan van een “gerechtvaardigd belang”

De eerste stap van de drie-stappentoets mislukt al en kan als volgt worden samengevat:

- *Over het geheel genomen lijkt het voor de hand te liggen dat Meta niet stelt – laat staan bewijst – dat zij enig gerechtvaardigd belang nastreeft dat op grond van artikel 6(1)(f) AVG kan worden erkend.*
- *Het loutere gebruik van een brede categorie van verschillende technologieën is een zogenaamd “middel” en geen gerechtvaardigd belang.*
- *Vergeleken met de gerechtvaardigde belangen genoemd in de AVG of aanvaard in de jurisprudentie, is het louter verzamelen van persoonsgegevens voor gebruik voor commercieel gewin geen “gerechtvaardigd belang”.*
- *Ten slotte probeert Meta een enorme verzameling aan persoonsgegevens te verwerken, waarin (althans gedeeltelijk) persoonsgegevens zitten die niet op basis van een “gerechtvaardigd belang” verwerkt kunnen worden.*

2.4. Alle gegevens voor welk doeleinde dan ook vormen geen strikt noodzakelijke verwerking (Stap 2)

Het tweede element van de gerechtvaardigd belang toets van het HvJEU overlapt sterk met het beginsel van minimale gegevensverwerking in artikel 5(1)(c) AVG en de plicht tot gegevensbescherming door ontwerp en door standaardinstellingen in artikel 25 AVG (zie hieronder), en vereist dat persoonsgegevens "strikt noodzakelijk" zijn

In zaak C-252/21, *Bundeskartellamt*, heeft het HvJEU in paragraaf 108 geoordeeld dat:

“[...] verplicht de voorwaarde van een verwerking van persoonsgegevens die noodzakelijk is voor de behartiging van het gerechtvaardigde belang, de verwijzende rechter ertoe om na te gaan of het gerechtvaardigde belang dat bestaat bij de verwerking van de gegevens redelijkerwijs niet

even doeltreffend kan worden bereikt met andere middelen die in mindere mate afbreuk doen aan de grondrechten en de fundamentele vrijheden van de betrokkenen, in het bijzonder aan het recht op eerbiediging van het privéleven en het recht op bescherming van persoonsgegevens zoals die door de artikelen 7 en 8 van het Handvest worden gewaarborgd [...].”

De vraag is niet of de verwerking beter, gemakkelijker of handiger zou zijn voor de verwerker, maar of deze “strikt noodzakelijk” is om een doel of doeleinde te bereiken. Het is duidelijk dat de “strikt noodzakelijke” test voor Meta moet mislukken:

- Benadrukt moet worden dat het beoordelen van de noodzaak van een bepaalde verwerking zeer moeilijk is als de specifieke doeleinden niet eens bekend worden gemaakt. Zoals hierboven vermeld is “kunstmatige intelligentietechnologie” geen doeleinde, maar eerder een brede groep van verwerkingsmiddelen. Verwerking kan nooit “noodzakelijk” zijn om technologische “middelen” te voeden.
- Dat gezegd hebbende, wat de doeleinden ook mogen zijn, het is zeer onwaarschijnlijk dat ze strikt het gebruik vereisen van alle persoonsgegevens van alle EU/EER-gebruikers (met uitzondering van de inhoud van privé-chats), zonder enige anonimiserings- of pseudonimiseringsmaatregelen en zonder tijdslimiet.
- Dit kan ook worden aangetoond door het feit dat Meta en anderen al veel “kunstmatige intelligentietechnologieën” hebben ontwikkeld zonder het gebruik van zulke enorme gegevensbronnen. Meestal vertrouwden ze op openbaar beschikbare informatie of specifieke, relevante datasets.
- Bovendien moet worden opgemerkt dat het feit dat slechts sommige soorten “kunstmatige intelligentietechnologieën” een grote hoeveelheid gegevens vereisen om te worden getraind, dit Meta niet toestaat om alle gegevens te verwerken die potentieel voor haar beschikbaar zijn. “Reactieve machines” vallen bijvoorbeeld onder de definitie van “kunstmatige intelligentie” en zijn niet gebaseerd op ervaringen uit het verleden om beslissingen te nemen. Het kan daarom logischerwijs niet “strikt noodzakelijk” zijn om alle persoonsgegevens te gebruiken voor welke “kunstmatige intelligentietechnologie” dan ook.

→ *Over het geheel genomen lijkt het voor de hand te liggen dat Meta persoonsgegevens probeert te verwerken die veel verder gaan dan wat “strikt noodzakelijk” is voor de (niet nader genoemde) potentiële doeleinden.*

→ *Dit kan ook worden aangetoond door de vele bestaande AI-systemen die werden getraind en uitgevoerd op een veel kleinere dataset.*

2.5. Meta kan de “balancing test” ook niet doorstaan (Stap 3)

Zelfs als Meta een “gerechtvaardigd belang” zou nastreven en de verwerking van (alle) persoonsgegevens die zij over betrokkenen bewaart “strikt noodzakelijk” zou zijn, zou het derde niveau van artikel 6(1)(f) – de algemene “balancing test” – ook overduidelijk niet slagen voor Meta:

2.5.1. Interpretatie in het licht van artikelen 7, 8 en 52(1) van het Handvest

Het is duidelijk dat artikel 6(1)(f) AVG moet worden geïnterpreteerd in het licht van het Handvest, vooral omdat artikel 6(1)(f) AVG een vergelijkbare functie heeft als de evenredigheidstoets in artikel 52(1) van het Handvest.

- Als onder C-293/12 *Digital Rights Ireland* (en vele volgende arresten van het HvJEU) de “loutere” opslag van communicatie-metagegevens voor het tamelijk belangrijke doeleinde van de nationale veiligheid niet “proportioneel” is, hoe kan het gebruik van (bijna) alle persoonsgegevens van een sociaal netwerk van ongeveer 400 miljoen gebruikers dan “proportioneel” zijn om een AI-model te trainen met onduidelijk toekomstig gebruik?
- Als in C-311/18 *Schrems II* het “louter” scannen van verkeersgegevens en de toegang tot opgeslagen gegevens voor nationale veiligheidsdoeleinden in strijd is met artikel 7 en 8 van het Handvest, hoe kan het gebruik van al deze gegevens dan “evenredig” zijn om een AI-model te trainen?
- Als in de gevoegde zaken C-203/15 en C-698/15 *Tele2* het “louter” bewaren van verkeersgegevens en locatiegegevens met het oog op misdadbesteding in strijd is met de artikelen 7 en 8 van het Handvest, hoe kan het gebruik van al deze gegevens dan “proportioneel” zijn om een AI-model te trainen?

Uit een vergelijking met de jurisprudentie van het HvJEU over de artikelen 7 en 8 van het Handvest blijkt al het gebruik van veel grotere hoeveelheden persoonsgegevens voor veel triviale doeleinden (zoals het genereren van een AI-foto of het verbeteren van een chatbot) niet proportioneel kan zijn op grond van artikel 7 en 8 van het Handvest en dus ook niet evenredig kan zijn op grond van artikel 6(1)(f) AVG.

2.5.2. Onrechtmatige eerste verzameling van persoonsgegevens

Elke belangenafweging zou al moeten mislukken, omdat Meta grotendeels geen rechtsgrond had voor de initiële verzameling van grote hoeveelheden persoonsgegevens die het blijkbaar heeft gebruikt om een AI-model te trainen. In detail:

- Vóór de inwerkingtreding van de AVG op 25 mei 2018 vertrouwde Meta op toestemming op grond van artikel 7(a) van Richtlijn 95/46. Deze toestemming was echter gebundeld, gebaseerd op het loutere gebruik van de website (geen ‘opt-in’) en was duidelijk verre van een klacht over artikel 4(11) AVG. Meta kan zich daarom tot en met 25 mei 2018 niet beroepen op verkregen toestemming van betrokkenen voor de verwerking van persoonsgegevens.
- Gezien de EDPB-besluiten 03/2022 en 04/2022, evenals het arrest van het HvJEU in C252/21 *Bundeskartellamt*, is het duidelijk dat Meta geen geldige rechtsgrond had om grote delen van de persoonsgegevens te verzamelen in de periode van 25-5-2018 en in ieder geval tot 1 november 2023 toen Meta overstapte op het “pay or okay” model.
- Meta vertrouwt nu op een ‘pay or okay’-model, dat even onwettig lijkt in het licht van EDPB-advies 08/2024 van 17 april 2024.

Wij merken daarom op dat grote hoeveelheden persoonsgegevens die nu worden gebruikt om het AI-model van Meta te trainen nooit legaal zijn verkregen en daarom niet

verder mogen worden verwerkt. Deze factor alleen al zou doorgaans een reden zijn waarom er geen prevalerend dwingend gerechtvaardigd belang (bij verdere verwerking van illegaal verkregen gegevens) kan worden vastgesteld.

2.5.3. Uitzonderlijk grote en onbeperkte hoeveelheid persoonsgegevens

Bovendien gaan de persoonsgegevens die door Meta moeten worden verwerkt veel verder dan welke “datapool” dan ook die ooit voor soortgelijke doeleinden is gebruikt:

- De verwerking heeft betrekking op alle persoonsgegevens sinds de klager zich bij de dienst heeft aangemeld – een verwerking die zich over een lange periode uitstrekt en ook verwijderde persoonsgegevens,²¹ gearchiveerde gegevens en persoonsgegevens van andere gebruikers omvat. De persoonsgegevens die bij Meta worden opgeslagen, kunnen in slechts een paar jaar tijd oplopen tot duizenden A4-pagina's per gebruiker.²²
- Dergelijke informatie kan gevoelige informatie bevatten die politieke voorkeur, financiële achtergrond, seksuele geaardheid of gezondheidsproblemen, strafbare feiten, evenementen waar mensen aanwezig zijn of gegevens van kinderen onthult.
- De verwerking heeft ook betrekking op online tracking-gegevens die Meta verzamelt op derde pagina's, persoonsgegevens die door anderen zijn geüpload (particulieren en bedrijven) en dergelijke.
- Al in 2014 rapporteerde Meta dat ze 300 petabyte aan gegevens zou bewaren en nog eens 4 petabyte per dag zou toevoegen.²³ Nu, tien jaar later, zijn deze aantallen enorm toegenomen.

Vergeleken met typische voorbeelden van een prevalerend dwingend “gerechtvaardigd belang” (bijvoorbeeld het louter opslaan van CCTV-beelden voor een beperkte ruimte en tijd of het bewaren van een IP-adres om veiligheidsredenen), houdt Meta zich bezig met de verwerking van totaal ongehoorde dimensies voor een ongedefinieerde toekomstige doeleinden.

2.5.4. Grotendeels niet-openbare persoonsgegevens

De persoonsgegevens die Meta verwerkt zijn grotendeels gegevens uit privéposts, privé gedeelde foto's, privé-evenementen of het “liken” of “volgen” van onderwerpen en pagina's die niet zichtbaar zijn voor het grote publiek en vaak zelfs niet voor ‘vrienden’ op sociale netwerken zichtbaar zijn.

In C-252/21 *Bundeskartellamt* heeft het HvJEU in de paragrafen 84 en 85 geoordeeld dat zelfs tamelijk openbare informatie geen “fair game” is en over het algemeen wordt beschermd door de AVG:

²¹Zie bijvoorbeeld http://europe-v-facebook.org/removed_content.pdf

²²Zie bijvoorbeeld de zwartgeblakerde (kortere) versie van de 1.220 pagina's die in 2011 werd verstrekt aan Max Schrems: <http://europe-v-facebook.org/msb2.pdf>

²³ <https://research.facebook.com/blog/2014/10/facebook-s-top-open-data-problems/>

[...] artikel 9, lid 2, onder e), AVG aldus moet worden uitgelegd dat een gebruiker van een online sociaal netwerk die websites of apps bezoekt die met een of meer van de in artikel 9, lid 1, AVG bedoelde categorieën verband houden, de gegevens over deze bezoeken die door de exploitant van dit online sociale netwerk via cookies of soortgelijke registratietechnologieën worden verzameld niet kennelijk openbaar maakt in de zin van eerstgenoemde bepaling.

Wanneer zo'n gebruiker op dergelijke websites of apps gegevens invoert of wanneer hij in die websites en apps geïntegreerde selectieknoppen aanklikt – zoals de knoppen „vind ik leuk” of „delen”, of de knoppen waarmee hij zich op deze websites of apps kan identificeren met behulp van de inloggegevens die zijn gekoppeld aan zijn gebruikersaccount van het online sociale netwerk, zijn telefoonnummer of zijn e-mailadres –, maakt hij de aldus ingevoerde of uit het aanklikken van deze knoppen voortvloeiende gegevens slechts kennelijk openbaar in de zin van dat artikel 9, lid 2, onder e), wanneer hij vooraf uitdrukkelijk zijn keuze kenbaar heeft gemaakt, in voorkomend geval op basis van een met volledige kennis van zaken uitgevoerde individuele configuratie, om de hem betreffende gegevens openbaar te maken voor een onbeperkt aantal personen.

Soortgelijke verklaringen zijn te vinden in C-362/14 *Schrems I*, C-311/18 *Schrems II* en C-468/10 *Asnef*, waarin het HvJEU consequent heeft geoordeeld dat niet-openbare gegevens worden beschermd, met name communicatiegegevens en content gegevens. Het is duidelijk dat Meta (het beheren van een “sociaal netwerk”) voornamelijk gebruik maakt van “communicatiegegevens” en/of “content gegevens” voor de relevante verwerkingsactiviteiten.

2.5.5. Hoog-risico technologie met regelmatige problemen

In hun huidige staat zijn AI-systemen nog steeds een onbewezen en speculatieve technologie. Dit vergroot de risico's voor betrokkenen enorm. Aangezien Meta ook niet uitlegt waarvoor het AI-systeem zal worden gebruikt, kan elk product worden gebruikt tegen de belangen van een betrokkene of fouten opleveren die tot reële gevolgen voor de betrokkene leiden.

Dit is niet alleen theoretisch, maar zijn ook de krantenkoppen van de afgelopen jaren. Om maar enkele (van de vele) voorbeelden te noemen:

- Microsoft moest een AI-chatbot uitschakelen nadat deze “in een nazi veranderde”.²⁴
- Google heeft zijn AI-zoekfunctie teruggedraaid vanwege talloze fouten.²⁵
- Facebook moest AI-bots uitschakelen nadat ze met elkaar spraken in hun eigen taal, die niet meer begrijpelijk was voor mensen.²⁶
- OpenAI liet zijn systemen gebruiken voor phishing en oplichting.²⁷
- Californië heeft ‘zelfrijdende’ auto's verboden na regelmatige problemen.²⁸

Hoewel we er zeker van zijn dat de systemen beter zullen worden en dit over het algemeen een goede ontwikkeling is, zorgt het gebrek aan nauwkeurige resultaten (zie

²⁴ <https://www.cbsnews.com/news/microsoft-shuts-down-ai-chatbot-after-it-turned-into-racist-nazi/>

²⁵ <https://www.nytimes.com/2024/06/01/technology/google-ai-overviews-rollback.html>

²⁶ <https://www.firstpost.com/tech/news-analysis/facebook-researchers-shut-down-ai-bots-that-started-speaker-in-a-taal-unintelligible-to-humans-3876197.html>

²⁷ <https://tech.co/news/chatgpt-ai-scams-watch-out-avoid#phishing>

²⁸ <https://slate.com/business/2023/10/cruise-suspended-california-robotaxis-self-driving-cars-san-francisco.html>

artikel 5(1)(d) AVG) en de algehele onduidelijke macht en gebruik van dergelijke systemen ervoor dat de klager bang is voor haar eigen persoonsgegevens in een dergelijk systeem wordt opgenomen dat later ook tegen de klager kan worden gebruikt.

De verwerking van persoonsgegevens in strijd met de belangen van de betrokkene is een andere belangrijke factor die bij elke “*balancing test*” tot een negatief resultaat leidt.

2.5.6. Geen recht van bezwaar zodra persoonsgegevens worden gebruikt (“Geen weg terug”)

Zoals hierboven beschreven onder 1.5., zegt Meta zelf dat elk bezwaar alleen “*voortaan*” betrekking kan hebben op het gebruik van persoonsgegevens. In tegenstelling tot artikel 17(1)(c), 19 en 21(1) AVG betekent dit dat hoewel er geen nieuwe persoonsgegevens in een AI-systeem mogen worden ingevoerd, Meta op geen enkele manier voorziet om persoonsgegevens te verwijderen, waarop haar “*kunstmatige intelligentietechnologie*” al is getraind. Dit is duidelijk het tegenovergestelde van het “*recht op vergetelheid*”, dat per definitie ook het verwijderen van eerder verkregen persoonsgegevens vereist.

Het feit dat het gebruik van persoonsgegevens (technisch) onomkeerbaar lijkt, schendt het recht om bezwaar te maken tegen elke toekomstige verwerking op grond van artikel 21 AVG.

In de gevoegde zaken C26/22 en C64/22 *SCHUFA* heeft het HvJEU al besloten dat iedere verwerking van (openbare) persoonsgegevens moet worden beëindigd zodra de gepubliceerde gegevens worden verwijderd (in dit geval binnen 6 maanden). Het systeem van Meta staat niet toe dergelijke gegevens te verwijderen zodra persoonsgegevens in het systeem zijn opgenomen.

Het feit dat de verwerking naar verluidt onomkeerbaar is, is een andere grote factor die elke “*balancing test*” doorgaans in de richting van een negatief resultaat zou doen kantelen.

2.5.7. Monopolistische rol van Meta

Zoals al benadrukt in het EDPB-advies 08/2024 over “*pay or consent*”, heeft Meta ook een grote marktdominantie, profiteert het van enorme netwerkeffecten en heeft het een algemene marktpenetratie (400 miljoen Europese gebruikers). Deze macht maakt het gebruik van zulke grote hoeveelheden persoonsgegevens over een groot percentage van de inwoners van de EU/EER tot een bijzonder ernstige inmenging in de rechten van betrokkenen en beperkt hun mogelijkheden om in de toekomst een dergelijk netwerk te verlaten, wat een andere factor is in het de “*balancing test*”.

2.5.8. Typisch geval van onbeperkte “*secundaire verwerking*”

Soms kan het gebruik van persoonsgegevens voor een nauw verwant doeleinde (bijvoorbeeld de mogelijkheid om een AI-filter toe te passen op een geüploade foto) in

overeenstemming zijn met de verwachtingen van een betrokkene en de doeleinden van de verwerking.

Het gebruik van alle persoonsgegevens (ongeacht het doel waarvoor deze zijn gedeeld of gegenereerd) voor een niet bekendgemaakt toekomstig doeleinde dat door Meta wordt overwogen via enige vorm van huidige of toekomstige “kunstmatige intelligentietechnologie” is echter een typisch geval van niet-gerelateerde ‘secundaire verwerking’ die de AVG expliciet probeert te voorkomen.

2.5.9. Verwachting van betrokkenen

Betrokkenen zijn een overeenkomst aangegaan om berichten te delen, kattenfoto's te bekijken of met vrienden te chatten. Er was geen verwachting van een betrokkene (die zich mogelijk al jaren geleden heeft aangemeld) dat persoonsgegevens die zijn ingevoerd op een sociaal netwerk, in 2024 zouden worden gebruikt om AI-systemen te trainen met een ongedefinieerd toekomstig doeleinde.²⁹

Zoals het HvJEU in zaak C-252/21 *Bundeskartellamt* heeft geoordeeld in paragraaf 117:

“In dit verband moet worden opgemerkt dat de gebruiker van een online sociaal netwerk zoals Facebook, ondanks het feit dat de diensten van dat netwerk kosteloos zijn, er redelijkerwijs geen rekening mee hoeft te houden dat de exploitant van dit sociale netwerk zijn persoonsgegevens zonder zijn toestemming verwerkt ten behoeve van de personalisatie van reclame. In die omstandigheden moet worden geoordeeld dat de belangen en grondrechten van een dergelijke gebruiker zwaarder wegen dan het belang van die exploitant bij een dergelijke personalisatie van de reclame waarmee hij zijn activiteiten financiert, zodat de verwerking die hij voor dergelijke doeleinden verricht, niet onder artikel 6, lid 1, eerste alinea, onder f), AVG kan vallen.”

Als betrokkenen al geen “redelijke verwachting” hadden dat hun persoonsgegevens zouden worden verwerkt voor advertenties op Facebook (dat op zijn minst algemeen bekend stond als een bedrijf waarmee Meta te maken had en dat duidelijker werd vermeld in het privacybeleid dan het gebruik van ongedefinieerde “kunstmatige intelligentietechnologie”), is het absoluut onbegrijpelijk hoe betrokkenen een “redelijke verwachting” zouden kunnen hebben dat alle persoonsgegevens die sinds 2007 (!) in Meta-systemen zijn ingevoerd, zouden worden gebruikt om AI-systemen te trainen.

Dit kan ook niet worden ondervangen door de informatie e-mail (met misleidende onderwerpregels, engagement-flow en dergelijke, zie hierboven bij 1.6) of pop-up berichten op de pagina. Meta heeft soortgelijke informatie verstrekt toen het eerder het privacybeleid heeft bijgewerkt, waarbij het beroep op artikel 6(1)(b) AVG of het geleidelijke verdere gebruik van persoonsgegevens voor advertenties heeft

²⁹vgl. Overweging 47 AVG: “[...]In elk geval is een zorgvuldige beoordeling geboden om te bepalen of sprake is van een gerechtvaardigd belang, alsook om te bepalen of een betrokkene op het tijdstip en in het kader van de verzameling van de persoonsgegevens redelijkerwijs mag verwachten dat verwerking met dat doel kan plaatsvinden. De belangen en de grondrechten van de betrokkene kunnen met name zwaarder wegen dan het belang van de verwerkingsverantwoordelijke wanneer persoonsgegevens worden verwerkt in omstandigheden waarin de betrokkenen redelijkerwijs geen verdere verwerking verwachten. [...]”

geïntroduceerd – geen van deze heeft geleid tot een andere conclusie van het HvJ-EU in de bovengenoemde jurisprudentie.

2.5.10. Industriestandaarden

Hoewel de industriestandaarden onder de AVG vaak een “lage lat” vormen, aangezien veel verwerkers de wet niet naleven, willen we opmerken dat we niet op de hoogte zijn van enig consumentgerichte verwerker kennen die suggereerde dat alle persoonsgegevens die ooit in de systemen zijn ingevoerd, zouden worden gebruikt om “kunstmatige intelligentietechnologie” te trainen.

Meestal worden systemen getraind met specifieke gegevens die door de verwerker zijn verkregen (bijvoorbeeld scans van straten voor zelfrijdende auto's), publiek beschikbare informatie (bijvoorbeeld Wikipedia en web-scraping) of anderszins beperkt van omvang zijn. Wij zijn niet op de hoogte van enige andere consumentgerichte verwerker die alle beschikbare persoonsgegevens gebruikt voor AI-systemen. Als Meta alle beschikbare persoonsgegevens zou mogen gebruiken, waarom dan niet Google, Microsoft of Amazon?

Over het geheel genomen is deze stap van Meta (net als vóór het beroep op artikel 6(1)(b) AVG of de verontwaardiging over het niet geven van toestemming via “pay or okay”) opnieuw uiterst uitzonderlijk.

2.5.11. Meta slaagt niet voor de algemene “balancing test”

Gezien de initiële onrechtmatige verzameling van persoonsgegevens, de uitzonderlijk grote en onbeperkte hoeveelheid persoonsgegevens (inclusief niet-openbare gegevens), het zeer risicovolle aard van de betrokken technologie, de onmogelijkheid om bezwaar te maken zodra iemands gegevens al zijn gebruikt, de onevenredige marktmacht die Meta uitoefent op haar gebruikers, het bestaan van een verdere verwerking die duidelijk geen verband houdt met de oorspronkelijke, een omvang van de verwerking die de verwachtingen van de betrokkene ver overtreft en zelfs een gebrek aan naleving van de (minimale) industriestandaarden, faalt Meta de “*balancing test*” kan zich bijgevolg niet beroepen op een gerechtvaardigd belang op grond van artikel 6(1)(f) AVG.

2.6. Schendingen van artikel 5 AVG

Naast het ontbreken van een rechtsgrond ex artikel 6(1) AVG, is de aanpak van Meta ook in strijd met artikel 5 AVG. Gezien de “multi-factor” benadering die wordt gebruikt op grond van Artikel 6(1)(f) AVG, weerspiegelen deze schendingen ook het ontbreken van een “gerechtvaardigd belang”:

2.6.1. Behoorlijkheid en transparantie op grond van artikel 5(1)(a)

Het uitgebreide gebruik van “*dark patterns*” bij het informeren van betrokkenen en het zogenaamd toestaan van een bezwaar (zie in detail hierboven bij 1.6.1 tot 1.7), zoals het vereisen van logins om openbare links te zien of het invullen van ingewikkelde formulieren (wanneer enig bezwaar feitelijk binnen 50 seconden wordt goedgekeurd), waren duidelijk niet “eerlijk”.

Het gebrek aan goede informatie op grond van artikel 12 en 13 AVG (zie hieronder) leidt ook tot een schending van de transparantieverplichting in artikel 5(1)(a) AVG.

2.6.2. Doelbinding op grond van artikel 5(1)(b) en artikel 6(4)

Zoals reeds benadrukt onder 2.3.1 hierboven noemt Meta geen “specifiek doeleinde” voor de verwerking van persoonsgegevens via “kunstmatige intelligentietechnologie”, maar probeert in plaats daarvan een specifiek middel voor de verwerking zelf tot “doeleinde” te maken.

Zelfs als een technologie voor gegevensverwerking een “specifiek doeleinde” zou zijn, zou het nooit een verenigbaar doel kunnen zijn op grond van artikel 6(4) AVG, omdat het voor totaal niet-gerelateerde andere doeleinden kan worden gebruikt (zie de voorbeelden hierboven onder 1.3.2). Het gebruik voor “elk doeleinde” kan per definitie niet beperkt blijven tot uitsluitend “verenigbare” doeleinden. Bovendien was de verwerking voor dergelijke andere doeleinden ook niet te voorzien voor de betrokkene.

Volgens de criteria opgesomd in Artikel 6(4) AVG is het duidelijk dat de verwerking van persoonsgegevens die door Meta's gebruikers worden gedeeld met het oog op “*kunstmatige intelligentietechnologie*” onverenigbaar is met de oorspronkelijke doeleinden, namelijk de voorzienigheid van een sociaal netwerk:

- Er bestaat geen verband tussen dit oorspronkelijke doeleinde en het doeleinde van de beoogde verdere verwerking. Het beoogde gebruik van persoonsgegevens voor het trainen van AI-modellen is niet te wijten aan enig verband met het oorspronkelijke doeleinde, maar aan het feit dat een dergelijke training grote hoeveelheden data nodig heeft en Meta over grote hoeveelheden data beschikt en deze wil gebruiken.
- De context waarin de persoonsgegevens zijn verzameld, is in tegenspraak met het gebruik voor de beoogde verdere verwerking. Informatie werd aanvankelijk gedeeld op de platforms van Meta om deel te nemen aan het sociale netwerk van Meta en om informatie met bepaalde mensen te delen. De klager en zeker ook andere Meta-gebruikers hadden niet verwacht dat deze informatie gebruikt zou worden om AI-modellen te trainen voor allerlei onbepaalde toekomstige toepassingen.
- Ook de aard van de persoonsgegevens, in het bijzonder het feit dat bijzondere categorieën van persoonsgegevens worden verwerkt, is in tegenspraak met de verenigbaarheid met de verwerking voor trainingsdoeleinden van AI-modellen.
- De klager kan alleen maar speculeren over het bestaan van enige passende waarborgen. Het is aan Meta om in de lopende procedure aan te tonen of dergelijke waarborgen aanwezig zijn. Maar zelfs het bestaan van dergelijke waarborgen

verandert niets aan het feit dat de verdere verwerking over het geheel genomen onverenigbaar is met de initiële verwerking.

Aangezien een compatibiliteitstest overeenkomstig artikel 6(4) AVG een onverenigbaarheid aantoont tussen het oorspronkelijke doeleinde en de verdere verwerking voor de training van niet-gespecificeerde toekomstige “kunstmatige intelligentietechnologie”, kan Meta de verdere verwerking niet baseren op een gerechtvaardigd belang (zelfs als er een gerechtvaardigd belang was, wat in deze klacht wordt betwist). In plaats daarvan zou Meta toestemming van de betrokkene moeten verkrijgen als zij de gegevens wil gebruiken voor de beoogde verdere verwerking.

Over het geheel genomen schendt Meta duidelijk het doelbindingsbeginsel van artikel 5(1)(b) AVG.

2.6.3. Minimale gegevensverwerking op grond van artikel 5(1)(c)

Zoals reeds benadrukt onder 1.3.1 tot en met 1.3.3 beperkt Meta op geen enkele wijze de verwerking van persoonsgegevens (omvang, bronnen, soorten gegevens of termijnen). Behalve privéberichten met andere personen, worden alle persoonsgegevens in de AI-systemen opgenomen. Er is ook geen beperking via anonimisering, pseudonimisering of andere technologieën die de privacy bevordert.

Daarmee schendt Meta ook het beginsel van minimale gegevensverwerking uit artikel 5(1)(c) AVG.

2.6.4. Juistheid op grond van artikel 5(1)(d)

We merken verder op dat AI-systemen nog steeds een zeer lage nauwkeurigheid hebben.³⁰ Hoewel door AI gegenereerde afbeeldingen van mensen met vier vingers aanvaardbaar kunnen zijn, kan onnauwkeurige informatie over een individu tot ernstige schade leiden. Het is waarschijnlijk dat resultaten die betrekking hebben op een betrokkene regelmatig valse resultaten zal opleveren, wat waarschijnlijk in strijd is met artikel 5(1)(d) AVG.

2.6.5. Opslagbeperking op grond van artikel 5(1)(e)

Wat betreft de informatie van Meta, zijn ze van plan om persoonsgegevens die worden opgenomen in haar kunstmatige-intelligentiesystemen voor onbepaalde tijd te verwerken. Dit zou waarschijnlijk een extra schending van artikel 5(1)(e) AVG zijn.

2.6.6. Verantwoordingsplicht op grond van artikel 5(2)

Zoals hierboven onder 1.4.2 tot en met 1.4.3 is aangetoond, zegt Meta zelf dat zij (i.) niet in staat is onderscheid te maken tussen persoonsgegevens die onder de AVG vallen en

³⁰ <https://noyb.eu/en/chatgpt-provides-false-information-about-people-and-openai-cant-correct-it>

persoonsgegevens die niet onder de geografische toepassing van de wet vallen en (ii.) niet in staat om een “duidelijk onderscheid” te maken tussen persoonsgegevens waar Meta beweert een rechtsgrond te hebben op ex artikel 6(1)(f) AVG, en persoonsgegevens waarvoor gebruikers bezwaar hebben gemaakt op grond van artikel 21(1) AVG.

Een beroep op een rechtsgrond (zoals het beweerde “gerechtvaardigd belang”) vereist dat het beheer van de rechtsgrond operationeel mogelijk is. Door zelfs het (onjuiste) beroep op artikel 6(1)(f) AVG niet eens te kunnen implementeren, schendt Meta ook duidelijk artikel 5(2) AVG.

2.7. Schending van artikel 12 AVG

Zoals blijkt uit 1.2 tot en met 1.7 verstrekt Meta geen “*beknopte, transparante, begrijpelijke en gemakkelijk toegankelijke*” informatie overeenkomstig artikel 12 AVG, noch informeert zij de klager in “*duidelijke en eenvoudige taal*”. Integendeel, Meta probeert informatie te verbergen door “*dark patterns*” te gebruiken, zoals benadrukt in paragrafen 1.6 tot 1.7 van deze klacht.

Bovendien probeert Meta, zoals besproken in 1.7, betrokkenen ervan te weerhouden hun rechten uit te oefenen door een complexe procedure te volgen in plaats van een bezwaar mogelijk te maken met één klik. Daarmee handelt Meta in strijd met artikel 12(2) dat vereist dat de verwerkingsverantwoordelijken “*de uitoefening van de rechten van de betrokkene faciliteert*”.

2.8. Schending van artikel 13 AVG

Zoals al blijkt onder 1.2 schendt het nieuwe privacybeleid van Meta artikel 13 AVG door verschillende elementen uit dit artikel niet op te nemen, namelijk:

- Meta informeert de klager niet over het exacte doeleinde van de verwerking, maar noemt eenvoudigweg technische middelen (“*kunstmatige intelligentietechnologie*”). De openbaarmaking van de specifieke doeleinden is echter verplicht op grond van artikel 13(1)(c) AVG.
- Meta had overeenkomstig artikel 13(1)(d) AVG moeten informeren over het gerechtvaardigd belang dat zij nastreefde bij de verwerking. In plaats daarvan informeert het nieuwe privacybeleid alleen weer over de technische middelen (“*kunstmatige intelligentietechnologie*”).
- Met betrekking tot de verplichtingen op grond van artikel 13(1)(e) AVG om de ontvangers van eventuele verwerkingsactiviteiten te noemen, verwijst Meta alleen naar eventuele “derden”. Aangezien deze term iedereen in de hele wereld omvat, geeft Meta feitelijk geen informatie.
- Het nieuwe privacybeleid van Meta geeft geen informatie over de duur van de verwerking, noch over de criteria die worden gebruikt om deze te bepalen, zoals vermeld in paragraaf 1.3.3 van de klacht, en schendt daarmee artikel 13(2)(a) AVG. Bovendien informeert Meta de klager niet of de persoonsgegevens zullen worden “opgeborgen” en/of wanneer een nieuwe LLM zou kunnen worden ingezet.

Daarom handelt Meta in strijd met meerdere elementen van artikel 13 AVG.

2.9. Schending van artikel 17(1)(c), 19 en 21(1) AVG

Zoals hierboven onder 1.5 is aangetoond, is Meta van mening dat een eventueel bezwaar of andere constatering dat de verwerking van persoonsgegevens zonder rechtsgrond (meer), niet zou leiden tot het einde van de verwerking binnen een kunstmatige-intelligentiesysteem wanneer er al gegevens zijn opgenomen.

Dit is in strijd met het “recht op vergetelheid” en zou in plaats daarvan de rechten beperken van betrokkenen op grond van de artikelen 17 en 19 AVG alsook artikel 21(1)AVG tot louter “*recht om niet nog meer gegevens verwerkt te laten worden*”.

Dit is niets anders dan een officiële proclamatie om openlijk de AVG te schenden.

2.10. Schending van artikel 25 AVG.

Uit de door Meta verstrekte documentatie lijkt het duidelijk dat Meta geen technische en organisatorische maatregelen heeft genomen om:

- de verwerking van persoonsgegevens of de impact op de fundamentele rechten van betrokkenen te beperken (zoals een opt-in-systeem of duidelijke controles voor betrokkenen),
- een aanpak van minimale gegevensverwerking in de praktijk te implementeren,
- de verwerking te beperken tot strikt “noodzakelijke” persoonsgegevens,
- de verwerking te beperken tot geanonimiseerde of gepseudonimiseerde persoonsgegevens,

of zelfs enige andere publiekelijk beschikbare en afdwingbare maatregel. Door dit niet te doen heeft Meta ook haar verplichtingen op grond van artikel 25 AVG (“gegevensbescherming door ontwerp en door standaardinstellingen”) geschonden door simpelweg de gebruikersgegevens van ongeveer 4 miljard gebruikers wereldwijd³¹ te declareren als “nieuwe olie” voor elke toekomstige AI-machine.

³¹ <https://www.statista.com/statistics/947869/facebook-product-mau/>

3. TOEPASSINGEN

Op basis van bovenstaande feiten en recht, en ook van eventuele andere feiten of juridische argumenten die zich tijdens de procedure kunnen voordoen, doen wij het volgende verzoek:

3.1. Plicht om te handelen

Het HvJEU heeft herhaaldelijk geoordeeld dat toezichthoudende autoriteiten een positieve plicht hebben om op te treden als zij op de hoogte worden gesteld van een AVG-schending. In zaak C-311/18 *Schrems II*, oordeelde het HvJ-EU in paragraaf 111:

“Voor de behandeling van klachten verleent artikel 58, lid 1, AVG elke toezichthoudende autoriteit ruime onderzoeksbevoegdheden. Wanneer een dergelijke autoriteit na afloop van haar onderzoek van mening is dat de betrokkene wiens persoonsgegevens naar een derde land zijn doorgegeven in dat derde land geen passend beschermingsniveau geniet, is zij op grond van het Unierecht ertoe verplicht om op gepaste wijze te reageren teneinde de vastgestelde ontoereikendheid te verhelpen, ongeacht de oorsprong of de aard van die ontoereikendheid. Daartoe somt artikel 58, lid 2, van deze verordening op welke corrigerende maatregelen de toezichthoudende autoriteit kan nemen.”

In de gevoegde zaken C-26/22 en C-64/22 *SCHUFA* heeft het HvJEU in paragraaf 57 verder benadrukt:

“Voor de behandeling van klachten verleent artikel 58, lid 1, AVG elke toezichthoudende autoriteit ruime onderzoeksbevoegdheden. Wanneer een dergelijke autoriteit na afloop van haar onderzoek vaststelt dat er bepalingen van deze verordening zijn geschonden, is zij verplicht om op gepaste wijze te reageren teneinde de vastgestelde ontoereikendheid te verhelpen. Daartoe somt artikel 58, lid 2, van die verordening op welke corrigerende maatregelen de toezichthoudende autoriteit kan nemen.”

In C-768/21 *Land Hessen* heeft de AG voorts een advies uitgebracht waarin in paragraaf 82 staat:

“[...] toezichthoudende autoriteit verplicht is om op te treden wanneer zij in het kader van het onderzoek van een klacht een inbreuk in verband met persoonsgegevens vaststelt. Zij moet met name bepalen welke corrigerende maatregel of maatregelen het meest passend is of zijn om de inbreuk te verhelpen en de rechten van de betrokkene te handhaven.[...]”

Eenzelfde resultaat kan worden afgeleid uit de algemene plicht van overheidsinstanties om grondrechten te handhaven – zoals het recht op gegevensbescherming in artikel 8 van het Handvest. Er bestaat dan ook geen twijfel over dat elke toezichthoudende autoriteit in dit geval de plicht heeft om op te treden.

3.2. Onderzoek op grond van artikel 58(1) AVG

Aangezien sommige details van de verwerking van Meta onduidelijk zijn, verzoeken wij hierbij om een volledig onderzoek met gebruikmaking van alle bevoegdheden op grond van artikel 58(1) AVG, dat in ieder geval de volgende stappen moet omvatten:

- Het verduidelijken van de concrete “kunstmatige intelligentietechnologie” die zal worden gebruikt.
- Het verduidelijken van de persoonsgegevens die in dergelijke systemen worden opgenomen.
- Het verduidelijken van hoe Meta van plan is om persoonsgegevens uit de EU/EER, gegevens die vallen onder artikel 9 AVG en gegevens waarvoor gebruikers een keuze hebben uitgeoefend (opt-in of opt-out) te scheiden van gegevens van betrokkenen die de tegenovergestelde beslissing hebben genomen.
- Het verduidelijken van de opties om het “recht op vergetelheid” op grond van artikel 17 AVG uit te oefenen, maar ook andere AVG-rechten (zoals het recht van inzage of rectificatie) zodra persoonsgegevens in dergelijke systemen worden opgenomen.
- Het eisen van een beoordeling van het “gerechtvaardigd belang” die Meta mogelijk heeft uitgevoerd op grond van artikel 6(1)(f) van de AVG.
- Het opvragen van het register van de verwerkingsactiviteiten op grond van artikel 30 AVG (dat voorheen slechts uit vier (!) pagina's bestond).³²
- Het eisen van de documentatie van elke gegevensbeschermingseffectbeoordeling op grond van artikel 35 AVG die Meta op deze systemen had moeten produceren.

3.3. Voorlopige stopzetting van de verwerkingsactiviteiten op grond van artikel 58(2) AVG en de spoedprocedure op grond van artikel 66 AVG

Gezien de uitzonderlijke omstandigheden van dit geval (zie hieronder), verzoeken wij om een voorlopige stopzetting van alle verwerkingsactiviteiten die worden afgedwongen via de “spoedprocedure” in artikel 66(1), (2) en (3) AVG:

3.3.1. Urgentie op basis van lopende deadline en “geen weg terug”

Zoals uiteengezet onder 1.2 lijkt Meta vastbesloten om vanaf woensdag 26 juni 2024 – dus in minder dan drie weken – de persoonsgegevens van de klager te gaan gebruiken voor bepaalde vormen van AI-technologie.

Zoals verder uiteengezet onder 1.5, is Meta van mening dat betrokkenen na 26 juni 2024 geen (effectief) bezwaar kunnen maken tegen de opname van hun gegevens in AI-systemen, aangezien dergelijke bezwaren alleen “voortaan” van toepassing zouden zijn, wat lijkt te betekenen dat persoonsgegevens die eenmaal opgenomen zijn in een AI-systeem, niet meer kunnen worden “vergeten” of “afgeleerd” – wat in strijd is met de eisen van de AVG in artikel 17(1)(c), 18(1) en 21(1). Met andere woorden, Meta zegt dat er geen weg terug is.

³² <https://noyb.eu/geo/AR3/ROPA%20of%20Facebook%20bk.pdf>

Bovendien is het feit dat alle persoonsgegevens van meer dan 400 miljoen getroffen mensen mogelijk onrechtmatig zullen worden verwerkt een extra factor die een “buitengewone omstandigheid” zou vormen.

3.3.2. Geen onmiddellijke dreiging voor Meta en beperking tot drie maanden

Aan de andere kant zou een voorlopige stopzetting van de verwerkingsactiviteiten slechts neerkomen op een “vertraging” van de verwerkingsactiviteiten – als de toezichthoudende autoriteiten later (in tegenstelling tot enige suggestie in de jurisprudentie) tot het standpunt zouden kunnen komen dat de aanpak van Meta in feitelijk legaal was.

Volgens artikel 66(1) AVG is elke spoedactie ook beperkt tot drie maanden, wat zou mogelijk maken dat Meta uitlegt hoe deze aanpak legaal is.

3.3.3. Actie van de Ierse toezichthoudende autoriteit is onwaarschijnlijk

Gezien het feit dat:

- Meta overeenstemming heeft bereikt met de Ierse toezichthoudende autoriteit over deze aanpak (zie 1.1),
- De Ierse toezichthoudende autoriteit eerder “vertrouwelijke” achterkamertjesovereenkomsten heeft gesloten met Meta,³³
- De Ierse toezichthoudende autoriteit en Meta momenteel een rechtszaak hebben aangespannen tegen het EDPB vanwege de toepassing van artikel 9 AVG op persoonsgegevens op Facebook (zie 1.1).
- De eerdere noodzaak om dringende bindende besluiten 01/2021 en dringende bindende besluiten 01/2023 uit te vaardigen tegen de Ierse toezichthoudende autoriteit over de verwerking door Meta en
- Het feit dat de Ierse toezichthoudende autoriteit inmiddels een track record heeft van acht gevallen waarin het EDPB haar moest dwingen haar wettelijke taken uit te voeren,

vinden wij het niet realistisch dat de Ierse toezichthoudende autoriteit passende maatregelen zal nemen om de persoonsgegevens van ongeveer 400 miljoen mensen te beschermen.

Hoewel zes jaar lange inactiviteit door de Ierse toezichthoudende autoriteit misschien niet meer als een “buitengewone omstandigheid” wordt gezien binnen het AVG-handhavingskader, stellen wij dat de betekenis van ‘buitengewoon’ op een objectieve manier geïnterpreteerd dient te worden en niet mag worden afgezwakt door het extreme (in)activiteit van één toezichthouder.

³³ <https://noyb.eu/en/just-eu-55-million-whatsapp-dpc-finally-gives-finger-edpb>

3.4. Corrigerende bevoegdheden op grond van artikel 58, lid 2 AVG

Zelfs voordat enig onderzoek tot een definitieve conclusie kan zijn gekomen, dringen wij er bij de autoriteit op aan om onmiddellijke voorbereidende stappen te ondernemen (of de leidende toezichthoudende autoriteit deze stappen te laten nemen via artikelen 60 tot 62 AVG) om ervoor te zorgen dat Meta de verwerkingsactiviteiten niet voortzet, inclusief maar niet beperkt tot:

- Onmiddellijk een waarschuwing geven op grond van artikel 58(2)(a) AVG, waarin de onrechtmatigheid van de beoogde verwerking wordt benadrukt.
- Opdracht te geven aan Meta om te stoppen met het verwerken van persoonsgegevens van getroffen gebruikers voor kunstmatige intelligentiedoelinden op grond van artikel 58(2)(d) en (f) AVG.

3.5. Boete

Wij gaan ervan uit dat Meta's schendingen van artikelen 5(1) en (2), 6(1), 9(1), 12(1) en (2), 13(1) en (2), 17(1)(c), 18(1)(d), 21(1) en 25 AVG in het algemeen neerkomen op een duidelijke opzettelijke schending van de wet - vooral in het licht van de lange lijst van eerdere uitspraken van het HvJEU, het EDPB en de toezichthoudende autoriteiten. We merken op dat artikel 83(1) AVG vereist dat toezichthoudende autoriteiten boetes opleggen die "*doeltreffend, evenredig en afschrikkend*" zijn.